

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστήμων
Τμήμα Νομικής, Τομέας Δημόσιου Δικαίου.**

Διδάσκον Καθηγητής: Ανδρέας Δημητρόπουλος

Μάθημα "Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου" 2005-2006

Θέμα εργασίας: «Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας».

**Πόπα Αντρέϊ
Α.Μ.1340200100790
e-mail:andreyhome@yahoo.com
moldova_greece@yahoo.com
τηλ:6974232891**

Αθήνα 2006

**ΣΥΝΤΑΓΜΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

ΜΕΡΟΣ 1	3
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	3
ΜΕΡΟΣ 2	6
ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	8
ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	16
ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	16
ΜΕΡΟΣ 3	17
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	17
ΒΟΥΛΗ	17
ΤΜΗΜΑ 1	17
Η οργάνωση και η λειτουργία	17
ΤΜΗΜΑ 2	19
Το βουλευτικό αξίωμα	19
ΤΜΗΜΑ 3	20
Η νομοθεσία	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	22
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	27
Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	29
Η ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	30
Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	32
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	32
ΤΜΗΜΑ 1	32
Δικαστήρια	32
ΤΜΗΜΑ 2	34
Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο	34
ΤΜΗΜΑ 3	35
Εισαγγελείς	35
ΤΜΗΜΑ 4	36
Εθνική οικονομία και δημόσια χρηματοδότηση	36
ΤΜΗΜΑ 5	38
Συνταγματικό Δικαστήριο	38
ΤΜΗΜΑ 6	40
Αναθεώρηση του Συντάγματος	40
ΤΜΗΜΑ 7	41
Τελικές και μεταβατικές διατάξεις	41
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	44
SUMMARY	45
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	46

ΜΕΡΟΣ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Δημοκρατία της Μολδαβίας

1. Δημοκρατία της Μολδαβίας- είναι κυρίαρχο και ανεξάρτητο, ενωμένο και αδιαίρετο κράτος.
2. Μορφή του κρατικού πολιτεύματος- είναι η δημοκρατία.
3. Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι δημοκρατικό κράτος στον οποίο η αξία του ατόμου, τα δικαιώματα του και οι ελευθερίες του, η ελεύθερη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας, η δικαιοσύνη και ο πολιτικός πλουραλισμός είναι οι υψηλότερες τιμές και τελούν από την εγγύηση του κράτους.

Άρθρο 2 Κυριαρχία και κρατική εξουσία

1. Εθνική κυριαρχία ανήκει και ασκείται από τον λαό της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, άμεσα και μέσω των αντιπροσωπευτικών οργάνων του, στις μορφές, σύμφωνα με το Σύνταγμα.
2. Κανένας ιδιώτης, κανένα μέρος των ανθρώπων, καμία κοινωνική ομάδα, κανένα πολιτικό κόμμα ή άλλη κοινωνική ένωση δεν μπορούν να ασκούν την κρατική εξουσία εξ ονόματός τους. Ο σφετερισμός της κρατικής εξουσίας αποτελεί το πιο σοβαρό έγκλημα ενάντια στους ανθρώπους.

Άρθρο 3 Έδαφος

1. Το έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι αναπαλλοτρίωτο.
2. Τα όρια της χώρας καθορίζονται από τον οργανικό νόμο με την τήρηση των διεθνών αναγνωρισμένων αρχών και των κανόνων του διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 4 Δικαιώματα και οι ελευθερίες του ανθρώπου

1. Συνταγματικές διατάξεις οι οποίες καθιερώνουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου ερμηνεύονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και σύμφωνα με τις άλλες συνθήκες, μια από τις πλευρές των οποίων είναι η Δημοκρατία της Μολδαβίας.
2. Σε περίπτωση αντιφατικής διάταξης εσωτερικού νόμου με τα διεθνείς κείμενα που καθιερώνουν τα θεμελιώδες ανθρώπινα δικαιώματα, υπερισχύουν τα διεθνείς κείμενα.

Άρθρο 5 Η δημοκρατία και ο πολιτικός πλουραλισμός

1. Η δημοκρατία ασκείται στις συνθήκες του πολιτικού πλουραλισμού, που είναι ασυμβίβαστη με τη δικτατορία και τον ολοκληρωτισμό.
2. Καμία ιδεολογία δεν μπορεί να καθιερωθεί ως επίσημη κρατική ιδεολογία.

Άρθρο 6 Διάκριση και αλληλεπίδραση των εξουσιών

1. Στην Δημοκρατία της Μολδαβίας η νομοθετική, η εκτελεστική και η δικαστική εξουσία διαιρούνται και αλληλεπιδρούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με το Σύνταγμα.

Άρθρο 7 Σύνταγμα είναι - ανώτατος νόμος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

1. Το Σύνταγμα-είναι ανώτατος νόμος. Κανένας νόμος ή μια άλλη νομική πράξη, που είναι αντιφατικές με τις διατάξεις του Συντάγματος δεν έχουν νομική ισχύ.

Άρθρο 8 Τήρηση των διατάξεων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμφωνιών

1. Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει υποχρέωση να τηρήσει τον Χάρτη και τις συμφωνίες Ηνωμένων Εθνών, στις οποίες είναι μέλος η Δημοκρατία της Μολδαβίας, να έχει τις σχέσεις της με άλλα κράτη σύμφωνα με αναγνωρισμένους κανόνες του διεθνούς δικαίου.
2. Για την έναρξη σε ισχύ της διεθνούς συμφωνίας, η οποία είναι αντιφατικές με τις διατάξεις του Συντάγματος, πρέπει να προηγηθεί η αναθεώρηση του Συντάγματος.

Άρθρο 9 Βασικές αρχές της ιδιοκτησίας

1. Η ιδιοκτησία μπορεί να είναι δημόσια και ιδιωτική. Η ιδιοκτησία αποτελείται από τις υλικές και τις διανοητικές αξίες.
2. Η ιδιοκτησία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εις βάρος των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του ανθρώπου.
3. Η αγορά, η ελεύθερη οικονομική πρωτοβουλία και ο τίμιος ανταγωνισμός είναι οι βασικοί παράγοντες της οικονομίας.

Άρθρο 10 Η ενότητα των ανθρώπων και το δικαίωμα της πρωτοτυπίας

1. Το θεμέλιο του κράτους είναι η ενότητα των ανθρώπων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι καθολική και αδιαίρετη πατρίδα όλων των πολιτών της.
2. Το κράτος αναγνωρίζει και εγγυάται σε όλους τους πολίτες το δικαίωμα, διατήρησης, ανάπτυξης και έκφρασης της εθνικής, της πολιτιστικής, της γλωσσικής και της θρησκευτικής πρωτοτυπίας.

Άρθρο 11 Δημοκρατία της Μολδαβίας-είναι ουδέτερο κράτος

1. Δημοκρατία της Μολδαβίας πιστοποιεί τη σταθερή ουδετερότητά της.
2. Δημοκρατία της Μολδαβίας δεν επιτρέπει την εγκατάσταση στο έδαφος της των οπλισμένων δυνάμεων άλλων κρατών.

Άρθρο 12 Ο κρατικός συμβολισμός

1. Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει μια σημαία, το έμβλημα και τον ύμνο.
2. Η εθνική σημαία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι τρίχρωμο. Οι χρωματισμένες λουρίδες βρίσκονται κάθετα στην ακόλουθη σειρά από τον πόλο: σκούρο μπλε, κίτρινο, κόκκινο. Στο κέντρο της κίτρινης λουρίδας βρίσκεται κρατικό έμβλημα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
3. Κρατικό έμβλημα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας αποτελείται από την διασχισμένη ασπίδα, επάνω είναι κόκκινος τομέας, κάτω είναι τομέας σκούρο μπλε. Στο κέντρο της ασπίδας βρίσκεται το κεφάλι του ταύρου, μεταξύ των κέρατων του έχει ένα αστέρι, δεξιά από το κεφάλι είναι τριαντάφυλλο με πέντε πέταλα, αριστερά βρίσκεται το φεγγάρι ελαφρώς κλιμένο στο αριστερό. Όλα τα στοιχεία της ασπίδας είναι χρυσά(κίτρινα). Η ασπίδα τοποθετείται στο στήθος του φυσικού αετού, ο οποίος κρατάει στο ράμφος του τον χρυσό σταυρό(αετός-σταυρός), στα νύχια δεξιά κρατάει το πράσινο κλάδο ελιών, αριστερά κρατάει χρυσαφικό σκήπτρο.
4. Ο εθνικός ύμνος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.
5. Σημαία, έμβλημα και ύμνος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας αποτελούν κρατικά σύμβολα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και προστατεύονται με νόμο.

Άρθρο 13 Επίσημη γλώσσα και η λειτουργία άλλων γλωσσών

1. Η επίσημη γλώσσα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι η μολδαβική γλώσσα, που λειτουργεί βάσει του λατινικού χαρακτήρα.
2. Το κράτος αναγνωρίζει και προστατεύει το δικαίωμα της διατήρησης, της ανάπτυξης και της λειτουργίας της ρωσικής γλώσσας και άλλων γλωσσών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στο έδαφος της χώρας.
3. Το κράτος βοηθάει στη μελέτη των γλωσσών της διεθνούς επικοινωνίας.
4. Η τάξη της λειτουργίας των γλωσσών στο έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 14 Η πρωτεύουσα

1. Η πρωτεύουσα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι πόλη Κισινάου.

ΜΕΡΟΣ 2

ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15 Καθολικότητα

Οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας έχουν όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, που περιέχει το Σύνταγμα και οι άλλοι νόμοι.

Άρθρο 16 Ισότητα

- 1.Ο σεβασμός και η προστασία της προσωπικότητας αποτελούν την κυρίαρχη υποχρέωση του κράτους.
- 2.Όλοι οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι ίσοι ενώπιον του νόμου και των αρχών, χωρίς διάκριση φυλής, υπηκοότητας, καταγωγής, γλώσσας, θρησκείας, φύλου, γνώμης, πολιτικών πεποιθήσεων, περιουσίας και της κοινωνικής προέλευσης.

Άρθρο 17 Υπηκοότητα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

- 1.Υπηκοότητα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας αποκτιέται, διατηρείται και απολύεται σύμφωνα με τους όρους του οργανικού νόμου.
- 2.Κανένας δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα από την υπηκοότητα του ή από το δικαίωμα να την αλλάξει.
- 3.Οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας δεν μπορούν να εκδοθούν ή να απελαθούν από την χώρα.
- 4.Οι ξένοι υπήκοοι και οι πολίτες χωρίς υπηκοότητα μπορούν να εκδοθούν μόνο βάση διεθνής συμβάσεως ή με το όρο της αμοιβαιότητας ύστερα από δικαστική απόφασή.

Άρθρο 18 Η προστασία των πολιτών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

- 1.Οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας έχουν την προστασία του κράτους, μέσα στη χώρα και έξω από αυτήν.
- 2.Οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας δεν μπορούν να δοθούν έξω σε ένα άλλο κράτος ή να σταλούν από την χώρα.

Άρθρο 19 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των ξένων πολιτών και των προσώπων χωρίς υπηκοότητα

1. Οι ξένοι πολίτες και τα πρόσωπα χωρίς την υπηκοότητα έχουν ίδια δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όπως έχουν οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, με τις εξαιρέσεις που προβλέπει ο νόμος.
2. Οι ξένοι πολίτες και τα πρόσωπα χωρίς την υπηκοότητα μπορούν να δοθούν έξω σε ένα άλλο κράτος μόνο βάσει της διεθνούς συμφωνίας, υπό τα όρια της αμοιβαιότητας ή βάσει της δικαστικής απόφασης.
3. Το δικαίωμα του ασύλου χορηγείται και αποσύρεται σύμφωνα με το νόμο και με την τήρηση των διεθνών συμφωνιών, στις οποίες είναι μέλος η Δημοκρατία της Μολδαβίας.

Άρθρο 20 Ελεύθερη πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

1. Οποιοδήποτε πρόσωπο έχει το δικαίωμα της αποτελεσματικής έννομης προστασίας των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των νομίμων συμφερόντων του, από τα αρμόδια δικαστήρια.
2. Κανένας νόμος δεν μπορεί να περιορίσει την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη.

Άρθρο 21 Αθωότητα

Οποιοδήποτε πρόσωπο, που κατηγορείται στην τέλεση κάποιου εγκλήματος, θεωρείται ότι είναι αθώο μέχρι την στιγμή, που η ενοχή του, θα αποδεχθεί νόμιμα δικαστικώς και το πρόσωπο εκείνο θα έχει την απαραίτητη νομική υπεράσπιση.

Άρθρο 22 Αναδρομικότητα

Κανένας δεν μπορεί να καταδικαστεί για πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες στο χρόνο τέλεσης των δεν ήταν παράνομες. Ποτέ δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που προβλεπόταν κατά την τέλεση του εγκλήματος.

Άρθρο 23 Το δικαίωμα καθενός στη γνώση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του

1. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα αναγνώρισης της προσωπικότητάς του.
2. Το κράτος εξασφαλίζει το δικαίωμα κάθε προσώπου στη γνώση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του. Για αυτόν το λόγο το κράτος δημοσιεύει όλους τους νόμους και άλλες κανονιστικές πράξεις και εξασφαλίζει την δημοσιότητα τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ

Άρθρο 24 Το δικαίωμα στη ζωή, στην σωματική και ψυχική ακεραιότητα

1. Το δικαίωμα κάθε προσώπου στη ζωή, στην σωματική και ψυχική ακεραιότητα, τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.
2. Κανείς δεν μπορεί να υποβληθεί στα βασανιστήρια, στις σωματικές βλάβες, στην άσκηση βίας, καθώς στην προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.
3. Η θανατική ποινή καταργείται. Κανείς δεν μπορεί να καταδικαστεί σε αυτήν την τιμωρία μόνο για τις πράξεις, τελούμενους κατά τη διάρκεια του πολέμου ή με την αναπόφευκτη απειλή του πολέμου, και μόνο σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 25 Το δικαίωμα στην ελευθερία και το προσωπικό δικαίωμα του απαραβίαστου

1. Το δικαίωμα στην ελευθερία και το προσωπικό δικαίωμα του απαραβίαστου είναι αδιάσπαστα.
2. Η έρευνα, η σύλληψη και η φυλάκιση του προσώπου επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος.
3. Η περίοδος σύλληψης δεν μπορεί να υπερβεί 72 ώρες.
4. Η προφυλάκιση επιχειρείται βάσει του δικαστικού εντάλματος και η διάρκεια της δεν μπορεί να υπερβεί τις 30 ημέρες. Οι αντιρρήσεις σχετικά με την νομιμότητα του εντάλματος μπορεί να απευθυνθεί σύμφωνα με το νόμο στο ανώτατο δικαστήριο της δικαιοσύνης. Η περίοδος προφυλάκισης μπορεί να παραταθεί μόνο από το δικαστή ή από το δικαστήριο σύμφωνα με το νόμο όχι όμως περισσότερο από 12 μήνες.
5. Η αιτία της προφυλάκισης ή της σύλληψης ειδοποιούνται στον κρατούμενο αμέσως, η ενοχή του ειδοποιείται σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η αιτία της κράτησης ή της σύλληψης ειδοποιούνται μόνο με την παρουσία του δικηγόρου επιλεγμένου ή διορισμένου αυτεπάγγελτος.
6. Η απελευθέρωση του κρατούμενου πρέπει να γίνει αμέσως, αν λόγοι σύλληψης ή προφυλάκισης έχουν εκλείψει.

Άρθρο 26 Το δικαίωμα στην υπεράσπιση

1. Το δικαίωμα της υπεράσπισης τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.
2. Κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να αντιδράσει με κάθε νόμιμα μέσα στις περιπτώσεις διατάραξης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του.
3. Κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας, τα μέρη έχουν το δικαίωμα να παρίστανται με επιλεγμένο ή διορισμένο αυτεπάγγελτος δικηγόρο.
4. Η παρέμβαση στη δραστηριότητα των προσώπων, που ασκούν την υπεράσπιση, τιμωρείται σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 27 Το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης

1. Το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης, τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.
2. Κάθε πολίτης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας έχει το δικαίωμα να εγκαταστήσει ή να παραμένει σε οποιαδήποτε περιοχή της χώρας, να φύγει από την χώρα, να μεταναστεύσει από την χώρα και να επιστρέψει πίσω στην χώρα.

Άρθρο 28 Οικογενειακή και ιδιωτική ζωή του ατόμου

Το κράτος σέβεται και προστατεύει, την οικογενειακή και την ιδιωτική ζωή του ανθρώπου.

Άρθρο 29 Το άσυλο της κατοικίας

1. Ο οίκος και η κατοικία του καθενός είναι άσυλο. Κανένας δεν έχει δικαίωμα να εισέρχεται ή να παραμένει στην κατοικία του άλλου προσώπου, χωρίς την συγκατάθεσή του.
2. Ο νόμος προβλέπει μερικές εξαιρέσεις της προηγούμενης παραγράφου στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) δικαστική απόφαση ή απόδοση του εντάλματος σύλληψης.
 - β) απομάκρυνση του κινδύνου που απειλεί την ζωή ή την σωματική ακεραιότητα ή την ιδιοκτησία του προσώπου.
 - γ) αποτροπή της διάδοσης των επιδημιών.
3. Η έρευνα και η εξέταση του τόπου του περιστατικού, επιτρέπονται και πραγματοποιούνται μόνο σύμφωνα με το νόμο.
4. Η έρευνα κατά την διάρκεια της νύχτας απαγορεύεται, με την εξαίρεση, τέλεσης των αυτόφωρων εγκλημάτων.

Άρθρο 30 Το απόρρητο αλληλογραφίας

1. Το κράτος εξασφαλίζει το απόρρητο των επιστολών, των τηλεγραφημάτων και άλλων ταχυδρομικών επιστολών, των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και άλλων νόμιμων ειδών επικοινωνιών.
2. Ο νόμος επιτρέπει τις υποχωρήσεις από την προηγούμενη παράγραφο στις περιπτώσεις όταν είναι απαραίτητο προς όφελος της εθνικής ασφάλειας, οικονομικής ευημερίας της χώρας, κοινωνικής τάξης και στην περίπτωση της αποτροπής των εγκλημάτων.

Άρθρο 31 Η ελευθερία συνείδησης

1. Η ελευθερία συνείδησης τελεί υπό την εγγύηση του κράτους και πρέπει να εκδηλώνεται στο πνεύμα της ανοχής και του αμοιβαίου σεβασμού.
2. Οι θρησκευτικές λατρείες είναι ελεύθερες και οργανώνονται σύμφωνα με τους κανονισμούς τους, και επίσης, σύμφωνα με το νόμο.
3. Στις σχέσεις μεταξύ των θρησκευτικών λατρειών απαγορεύονται οποιεσδήποτε εκδηλώσεις της εχθρότητας.
4. Οι θρησκευτικές λατρείες είναι ανεξάρτητες, είναι απομονωμένες από το κράτος και έχουν την υποστήριξη του κράτους, ειδικότερα στην διευκόλυνση της θρησκευτικής παρουσίας στο στρατό, στα νοσοκομεία, στις φυλακές και στα καταφύγια.

Άρθρο 32 Οι ελευθερίες της γνώμης και των εκφράσεων

1. Σε κάθε πολίτη εξασφαλίζεται την ελευθερία της σκέψης, των απόψεων, και επίσης η ελευθερία της δημόσιας έκφρασης προφορικά, γραπτά ή με κάθε άλλο δυνατό τρόπο.
2. Η ελευθερία έκφρασης δεν μπορεί να προσβάλλει την τιμή, την αξιοπρέπεια ή τα δικαιώματα τρίτων.
3. Απαγορεύεται και τιμωρείται σύμφωνα με το νόμο διαφιλονίκηση και εξύβριση του κράτους και των ανθρώπων του, οι εκκλήσεις για το επιθετικό πόλεμο, προς εθνική, φυλετική ή θρησκευτική διαφωνία, υποκίνηση στη διάκριση, στον εδαφικό αποχωρισμό, στη δημόσια βία, και επίσης άλλες ενέργειες, που καταπατούν το συνταγματικό καθεστώς.

Άρθρο 33 Ελευθερία της δημιουργίας

1. Η ελευθερία της καλλιτεχνικής και της επιστημονικής δημιουργίας τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.
2. Το δικαίωμα των πολιτών στην πνευματική ιδιοκτησία, στα υλικά και ηθικά ενδιαφέροντά τους, που προκύπτουν σχετικά με τις διαφορετικές μορφές διανοητικής δημιουργίας, προστατεύονται από το νόμο.
3. Το κράτος συμβάλλει στη διατήρηση, στην ανάπτυξη και στη διάδοση των επιτευγμάτων του εθνικού και του παγκοσμίου πολιτισμού και της επιστήμης.

Άρθρο 34 Το δικαίωμα στην πληροφόρηση

1. Το δικαίωμα του προσώπου στην πρόσβαση στην πληροφόρηση, σχετικά με τις κοινωνικές υποθέσεις, δεν μπορεί να περιοριστεί.
2. Οι αρχές σύμφωνα με την αρμοδιότητα τους, υποχρεώνονται να εξασφαλίσουν τις αξιόπιστες πληροφορίες στους πολίτες, σχετικά με τις κοινωνικές υποθέσεις επίσης στα θέματα της ιδιωτικής φύσης.
3. Το δικαίωμα στην πληροφόρηση δεν πρέπει να απειλεί την εθνική ασφάλεια και τα μέτρα για την προστασία των πολιτών
4. Δημοσια και ιδιωτικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, υποχρεώνονται να εξασφαλίσουν αξιόπιστες πληροφορίες προς το κοινό.
5. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν υποβάλλονται στη λογοκρισία.

Άρθρο 35 Το δικαίωμα στην εκπαίδευση

1. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση τελεί υπό την εγγύηση του κράτους, με την υποχρεωτική γενική εκπαίδευση, εκπαίδευση στο λύκειο και την επαγγελματική εκπαίδευση, ανώτατη εκπαίδευση επίσης και με άλλες μορφές εκπαίδευσης και της βελτίωσης της εκπαίδευσης.
2. Το δικαίωμα του προσώπου στην επιλογή της γλώσσας της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.
3. Εκμάθηση της επίσημης γλώσσας εξασφαλίζεται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των επιπέδων.
4. Η δημόσια εκπαίδευση είναι δωρεάν.
5. Όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, επίσης και μη κρατικά, δημιουργούνται και λειτουργούν σύμφωνα με το νόμο.
6. Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν δικαίωμα στην αυτονομία.
7. Η δημόσια εκπαίδευση στα λύκεια, στα ΤΕΙ και στα ΑΕΙ, και επαγγελματική είναι

- προσιτή σε όλους ανάλογα με τις δυνατότητες τους.
8. Το κράτος εξασφαλίζει σύμφωνα με το νόμο την ελευθερία της θρησκευτικής πεποιθήσης. Η δημόσια εκπαίδευση έχει την κοσμική φύση.
 9. Δικαιώματα της πρωτοβουλίας στην επιλογή της κατεύθυνσης εκπαίδευσης των παιδιών ανήκει στους γονείς τους.

Άρθρο 36 Το δικαίωμα στην προστασία της υγείας

1. Το δικαίωμα στην προστασία της υγείας τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.
2. Το κατώτατο επίπεδο κρατικής ιατρικής περίθαλψης είναι δωρεάν.
3. Η δομή του κρατικού συστήματος της δημόσιας υγείας και τα μέσα, προορισμένα για την προστασία της φυσικής και πνευματικής υγείας του προσώπου, καθορίζεται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 37 Το δικαίωμα να έχουμε ευνοϊκό περιβάλλον

1. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να έχει οικολογικά ασφαλές περιβάλλον για την ζωή και την υγεία του, επίσης να έχει ακίνδυνα τρόφιμα και να έχει αβλαβή αντικείμενα οικιακής χρήσεως.
2. Το κράτος εξασφαλίζει στο άνθρωπο να έχει δικαίωμα στην ελεύθερη πρόσβαση στις επαρκείς πληροφορίες για την κατάσταση του περιβάλλοντος, για τις συνθήκες ζωής και της εργασίας, για την ποιότητα των τροφίμων και των αντικειμένων οικιακής χρήσεως.
3. Η απόκρυψη ή η διαστρέβλωση των πληροφοριών σχετικά με τις επιβλαβές για την υγεία των ανθρώπων παράγοντες, απαγορεύεται από το νόμο.
4. Τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα φέρουν την ευθύνη για τη ζημιά, που προκαλούν στην υγεία και στην ιδιοκτησία του προσώπου ως αποτέλεσμα της οικολογικής παράβασης.

Άρθρο 38 Το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι

1. Η βούληση των ανθρώπων αποτελεί την βάση της κρατικής εξουσίας. Αυτή η βούληση εκφράζεται στις ελεύθερες εκλογές, που διεξάγονται περιοδικά βάσει του καθολικού, ίσου και άμεσου εκλογικού δικαιώματος με τη μυστική και την ελεύθερη ψηφοφορία.
2. Το εκλογικό δικαίωμα έχουν όλοι οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα των εκλογών, με την εξαίρεση των πολιτών, που στερούνται δικαιώματος σύμφωνα με το νόμο.
3. Το δικαίωμα του εκλέγεσθαι τελεί υπό την εγγύηση του κράτους στους πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, που έχουν εκλογικό δικαίωμα, σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 39 Το δικαίωμα στην δημόσια διοίκηση

1. Οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην διοίκηση δημόσιων υποθέσεων αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπων.
2. Σε κάθε πολίτη εξασφαλίζεται σύμφωνα με τον νόμο η πρόσβαση σε δημόσιο λειτουργήμα.

Άρθρο 40 Το δικαίωμα ελευθεριών συνεδριάσεων

Οι συγκεντρώσεις, οι διαδηλώσεις, οι εκδηλώσεις, οι παρίες ή άλλες συνεδριάσεις είναι ελεύθερες και μπορούν να οργανωθούν και να διεξαχθούν μόνο ειρηνικά και χωρίς όπλα.

Άρθρο 41 Το δικαίωμα των κομμάτων και άλλων κοινωνικών και πολιτικών οργανώσεων

- 1.Οι πολίτες μπορούν ελεύθερα να συνιστούν κόμματα και άλλες κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις, για την έκφραση πολιτικής θέλησης των πολιτών που συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με το νόμο.
- 2.Τα κόμματα και άλλες κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις είναι ίσα ενώπιον του νόμου.
- 3.Το κράτος εξασφαλίζει την τήρηση των δικαιωμάτων και νόμιμων συμφερόντων των κομμάτων και άλλων κοινωνικών και πολιτικών οργανώσεων.
- 4.Κόμματα και άλλες κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις, σκοποί ή δραστηριότητα των οποίων κατευθύνεται ενάντια του πολιτικού πλουραλισμού, ενάντια των αρχών του κράτους δικαίου, ενάντια της κυριαρχίας, ενάντια της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, είναι αντισυνταγματικά.
- 5.Οι μυστικές ενώσεις απαγορεύονται.
- 6.Απαγορεύεται η δραστηριότητα των κομμάτων αποτελούμενους από τους ξένους πολίτες.
- 7.Δημοσια αξιώματα που είναι ασυμβίβαστα με την ιδιότητα μέλους του πολιτικού κόμματος, καθιερώνονται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 42 Το δικαίωμα ιδρύσεως των συνδικαλιστικών οργανώσεων και το δικαίωμα εγγραφής σε αυτά

- 1.Καθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα ιδρύσεως και προσχωρήσεως στα συνδικάτα για την προστασία των συμφερόντων του.
- 2.Τα συνδικάτα ιδρύονται και λειτουργούν σύμφωνα με τους κανονισμούς τους και σύμφωνα με το νόμο. Τα συνδικάτα συμβάλλουν στην προστασία των επαγγελματικών, οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων των εργαζομένων.

Άρθρο 43 Το δικαίωμα της εργασίας και την προστασία της εργασίας

- 1.Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην εργασία, στην ελεύθερη επιλογή της εργασίας, στις δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας, επίσης έχει το δικαίωμα της προστασίας από την ανεργία.
- 2.Οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα στην προστασία της εργασίας. Τα μέτρα της προστασίας αφορούν την ασφάλεια και τη υγιεινή της εργασίας, το καθεστώς της εργασίας των γυναικών και των νέων, την καθιέρωση του βασικού μισθού στο κλάδο της οικονομίας, την εβδομαδιαία ανάπαυση, η πληρωμένη άδεια, την εργασία στις δύσκολες συνθήκες, επίσης και άλλες ιδιές περιπτώσεις.
- 3.Η διάρκεια της εβδομαδιαίας εργασίας δεν πρέπει να υπερβεί 40 ώρες.
- 4.Το δικαίωμα των διαπραγματεύσεων για τα θέματα της εργασίας

και η υποχρεωτική συλλογική σύμβαση εργασίας τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.

Άρθρο 44 Η απαγόρευση της καταναγκαστικής εργασίας

- 1.Καταναγκαστική εργασία απαγορεύεται.
- 2.Δεν θεωρείται ως καταναγκαστική εργασία:
 - α) στρατιωτική θητεία ή η ισοδύναμη δραστηριότητά των προσώπων, οι οποίοι σύμφωνα με το νόμο δεν υπηρετούν στο στρατό.
 - β) η εργασία του καταδικασμένου προσώπου στην περίοδο της στέρησης της ελευθερίας του ή στο επανορθωτικό κατάστημα χωρίς τη στέρηση της ελευθερίας του, που πραγματοποιείται υπό τους κανονικούς όρους.
 - γ) η εργασία στις περιπτώσεις των φυσικών καταστροφών ή άλλου κινδύνου, και επίσης εργασία, που αποτελεί ένα μέρος των συνηθισμένων αστικών υποχρεώσεων, σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 45 Το δικαίωμα της απεργίας

- 1.Αναγνωρίζεται το δικαίωμα της απεργίας. Οι απεργίες μπορούν να πραγματοποιηθούν έχοντας σκοπό την προστασία των επαγγελματικών συμφερόντων των εργαζομένων που είναι οικονομικής και κοινωνικής φύσης.
- 2.Ο νόμος καθιερώνει τους όρους για την πραγματοποίηση της απεργίας, και επίσης ευθύνη για την παράνομη πραγματοποίηση της απεργίας.

Άρθρο 46 Το δικαίωμα της ιδιωτικής ιδιοκτησίας

- 1.Το δικαίωμα της ιδιωτικής ιδιοκτησίας, επίσης και τα χρέη του δημοσίου, τελούν υπό την εγγύηση του κράτους.
- 2.Κανένας δεν μπορεί να στερηθεί από την ιδιοκτησία του ειδάλλως μόνο στην περίπτωση της δημόσιας ανάγκης υπό τον όρο της έγκυρης και προκαταρκτικής αποζημίωσης σύμφωνα με το νόμο.
- 3.Ιδιοκτησία αποκτηθείσα νόμιμα, δεν μπορεί να κατασχεθεί. Νομιμότητα αποκτηθέν είναι υπονοούμενο.
- 4.Ιδιοκτησία, προορισμένη ή χρησιμοποιημένη για την ολοκλήρωση των εγκλημάτων και των παραβάσεων είτε αποκτώντας στις περιπτώσεις των εγκλημάτων ή των παραβάσεων, μπορεί να κατασχεθεί μόνο σύμφωνα με το νόμο.
- 5.Το δικαίωμα της ιδιωτικής ιδιοκτησίας υποχρεώνει στην τήρηση των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος και την εξασφάλιση των φιλικών σχέσεων, και επίσης στην τήρηση άλλων μέτρων, που σύμφωνα με το νόμο έχει ο ιδιοκτήτης.
- 6.Το δικαίωμα της κληρονομιάς της ιδιωτικής ιδιοκτησίας τελεί υπό την εγγύηση του κράτους.

Άρθρο 47 Το δικαίωμα στην κοινωνική πρόνοια και στην προστασία

- 1.Το κράτος έχει υποχρέωση για να λαμβάνει μέτρα στην εξασφάλιση του αντάξιου βιοτικού επιπέδου κάθε ανθρώπου, το οποίο είναι αναγκαίο για την υγεία και την ευημερία του ίδιου και της οικογένειάς του, επίσης και την εξασφάλιση στα τρόφιμα, στην στέγαση στην ιατρική περίθαλψη και στην απαραίτητη κοινωνική πρόνοια.

2. Οι πολίτες έχουν δικαίωμα της κοινωνικής πρόνοιας στις περιπτώσεις της ανεργίας, ασθένειας, αναπηρίας, χηρείας, γήρανσης ή στις άλλες περιπτώσεις απώλειας των μέσων συντήρησης, που δεν εξαρτάται από αυτούς.

Άρθρο 48 Η οικογένεια

1. Η οικογένεια είναι φυσική και θεμελιώδης έδρα της κοινωνίας και προστατεύεται εκ μέρους της κοινωνίας και του κράτους.
2. Στην βάση της οικογένειας είναι ο γάμος, που είναι η αμοιβαία συμφωνία μεταξύ ανδρός και γυναίκας, στην ισότητα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των γονέων στο μέγαλωμα, στην αγωγή, και στην εκπαίδευση των παιδιών τους.
3. Οι προϋπόθεσης της σύναψης γάμου και του διαζυγίου και η ακυρότητα του, καθιερώνονται από το νόμο.
4. Τα παιδιά έχουν υποχρέωση να φροντίζουν και να βοηθούν τους γονείς τους.

Άρθρο 49 Προστασία της οικογένειας και των ορφανών παιδιών

1. Το κράτος με τα οικονομικά και με άλλα μέτρα συμβάλλουν στη διαμόρφωση της οικογένειας και στην εκπλήρωση των λειτουργιών της.
2. Το κράτος προστατεύει την μητρότητα, την παιδική ηλικία και τους νέους και συμβάλλει στην ανάπτυξη των απαραίτητων ιδρυμάτων.
3. Η επιμέλεια των ορφανών και αυτών που στερούνται γονικής μέριμνας ανήκει στο κράτος και στην κοινωνία. Το κράτος ενθαρρύνει και υποστηρίζει την φιλανθρωπία προς αυτά τα παιδιά.

Άρθρο 50 Η προστασία των μητέρων, των τέκνων και των νέων

1. Η μητέρα και τα τέκνα έχουν δικαίωμα στην ειδική ενίσχυση και φροντίδα. Όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανόμενα εξώγαμα, απολαμβάνουν ίδια κοινωνική προστασία.
2. Τα τεκνά και οι νέοι απολαμβάνουν ένα ειδικό καθεστώς φροντίδας για την επίτευξη των δικαιωμάτων τους.
3. Το κράτος παρέχει τα απαραίτητα επιδόματα για τα παιδιά και φροντίζει τα άρρωστα παιδιά και τα παιδιά με σωματικά, διανοητικά και ψυχολογικά προβλήματα. Άλλες μορφές της κοινωνικής φροντίδας για τα τεκνά και τους νέους καθιερώνονται από το νόμο.
4. Απαγορεύεται η εκμετάλλευση των ανηλίκων, η χρησιμοποίησή τους στις εργασίες επιβλαβείς για την υγεία ή την ηθικότητα τους, είτε στις εργασίες επικίνδυνες για την ζωή τους ή την κανονική ανάπτυξη.
5. Οι αρχές εξασφαλίζουν τις συνθήκες για την ελεύθερη συμμετοχή των νέων στην κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και στην αθλητική ζωή της χώρας.

Άρθρο 51 Η προστασία των προσώπων με σωματικά, διανοητικά και ψυχολογικά προβλήματα

1. Τα πρόσωπα με σωματικά, διανοητικά και ψυχολογικά προβλήματα έχουν ειδική προστασία. Το κράτος εξασφαλίζει σε αυτά τα πρόσωπα ομαλούς όρους για την

θεραπεία, την αποκατάσταση, την εκπαίδευση και στην έναρξη κανονικής ζωής τους μέσα στην κοινωνία.

- 2.Κανένας δεν μπορεί να υποβληθεί στην αναγκαστική θεραπεία εκτός των περιπτώσεων, που προβλέπει ο νόμος.

Άρθρο 52 Το δικαίωμα στις αναφορές

- 1.Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να αναφέρονται στις αρχές μόνο στο όνομα του υπογράφοντος.
- 2.Νόμιμες οργανώσεις έχουν δικαίωμα να αναφέρονται στις αρχές αποκλειστικά εξ ονόματος των ενώσεων τους, τους οποίους εκπροσωπούν.

Άρθρο 53 Το δικαίωμα του προσώπου που ζημιώθηκε από τις αρχές

- 1.Το πρόσωπο που ζημιώθηκε από τις αρχές ή από διοικητική πράξη ή στην περίπτωση που δεν είναι ικανοποιημένο από την αναφορά που έγινε εμπρόθεσμα, μπορεί να ασκήσει την αναγνώριση του δικαιώματός του, ή την ακύρωση της διοικητικής πράξης και την αποζημίωση του.
- 2.Το κράτος έχει υποχρέωση αποζημίωσης για τις ζημιές που προκλήθηκαν από τα λάθη των ανακριτικών υπάλληλων και δικαστικών αρχών.

Άρθρο 54 Οι περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών

- 1.Στην Δημοκρατία της Μολδαβίας δεν μπορούν να εκδοθούν οι νόμοι, που θα απαγορεύουν ή θα μειώνουν τα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες του ατόμου και του πολίτη.
- 2.Η άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών δεν υπόκειται σε κανέναν περιορισμό, εκτός από εκείνους, που προβλέπονται από το νόμο, και αντιστοιχούν στους διεθνούς αναγνωρισμένες κανόνες του διεθνούς δικαίου και είναι απαραίτητοι προς όφελος της εθνικής ασφάλειας, της εδαφικής ακεραιότητας, της οικονομικής ευημερίας της χώρας, της κοινωνικής τάξης, τους λόγους της αποτροπής των μαζικών αναταραχών και των εγκλημάτων, της προστασίας των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και της αξιοπρέπειας άλλων προσώπων, της αποτροπή της αποκάλυψης των πληροφοριών, που απέκτησαν μυστικά και την αμεροληψία της δικαιοσύνης.
- 3.Η προηγούμενη παράγραφος δεν επιτρέπει τον περιορισμό των δικαιωμάτων, των Αρ20-Αρ24 του παρόντος Συντάγματος.
- 4.Ο περιορισμός πρέπει να αντιστοιχεί την περίσταση, που την προκάλεσε, και δεν μπορεί να αφορά την ύπαρξη του δικαιώματος ή της ελευθερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 55 Άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών

Κάθε πρόσωπο ασκεί τα δικά του συνταγματικά δικαιώματα και τις ελευθερίες του ευσυνείδητα, χωρίς τη παραβίαση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών άλλων προσώπων.

Άρθρο 56 Αφοσίωση στην πατρίδα

1. Αφοσίωση στη χώρα είναι ιερή.
2. Οι πολίτες, οι οποίοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι, επίσης και οι στρατιώτες φέρουν την ευθύνη για την τίμια απόδοση των υποχρεώσεων τους και δίνουν τον όρκο σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 57 Η άμυνα της πατρίδας

1. Η άμυνα της πατρίδας – είναι ιερό δικαίωμα και υποχρέωση κάθε πολίτη.
2. Η στρατιωτική θητεία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των στρατιωτικών δυνάμεων που προορίζονται για την εθνική άμυνα, φύλαξη συνόρων και την προστασία της δημόσιας τάξεως, σύμφωνα με τον νόμο.

Άρθρο 58 Η συμμετοχή στις οικονομικές δαπάνες

1. Οι πολίτες υποχρεούνται να συμμετέχουν στις δημόσιες δαπάνες επιβάλλοντας τους φόρους και τα τέλη.
2. Το φορολογικό σύστημα, σύμφωνα με το νόμο, πρέπει να εξασφαλίσει την δίκαια φορολογική συνεισφορά.
3. Απαγορεύονται οποιοδήποτε φόροι, με την εξαίρεση εκείνους που καθιερώνονται από το νόμο.

Άρθρο 59 Προστασία του περιβάλλοντος και των μνημείων

Η προστασία του περιβάλλοντος, διατήρηση και η προστασία των μνημείων της ιστορίας και του πολιτισμού, συνιστά υποχρέωση κάθε πολίτη.

ΜΕΡΟΣ 3

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΒΟΥΛΗ

ΤΜΗΜΑ 1

Η οργάνωση και η λειτουργία

Άρθρο 60 Η Βουλή είναι ανώτατο αντιπροσωπευτικό και νομοθετικό όργανο

1. Η Βουλή είναι ανώτερο αντιπροσωπευτικό και νομοθετικό όργανο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και μοναδική νομοθετική εξουσία του κράτους.
2. Η Βουλή αποτελείται από 101 βουλευτές.

Άρθρο 61 Η ανάδειξη της Βουλής

1. Η Βουλή αναδεικνύεται ύστερα από καθολική, ίση, άμεση και μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται ελεύθερα.
2. Η διαδικασία και η διεξαγωγή των εκλογών καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.
3. Η βουλευτικές εκλογές διεξάγονται το αργότερο έως τριών μηνών μετά από την λήξη της βουλευτικής περιόδου ή στην περίπτωση διάλυσης της Βουλής.

Άρθρο 62 Η αναγνώριση του βουλευτικού αξιώματος

Το Συνταγματικό Δικαστήριο με την πρόταση της Κεντρικής Εφορευτικής Επιτροπής λαμβάνει την απόφαση για την εγκυρότητα του βουλευτικού αξιώματος ή στην περίπτωση της παραβίασης της νομοθεσίας σχετικά με τις εκλογές, για την ακύρωση των εκλογών στην Βουλή.

Άρθρο 63 Η Βουλευτική θητεία

1. Η βουλευτική θητεία – είναι τέσσερα έτη. Μπορεί να παραταθεί από τον οργανικό νόμο στην περίπτωση του πολέμου ή της καταστροφής.
2. Η Βουλή συγκαλείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας το αργότερο έως τριάντα ημερών μετά από τις εκλογές.
3. Η Βουλή εκπληρώνει τα καθήκοντα της μέχρι την νόμιμη σύγκληση της νέας σύνθεσης της Βουλής. Κατά αυτή τη περίοδο δεν μπορεί να διεξαχθεί αναθεώρηση του Συντάγματος και δεν μπορούν να θεσπιστούν και δεν μπορούν να αναθεωρηθούν οργανικοί νόμοι.
4. Τα νομοσχέδια ή νομοθετικές προτάσεις, που εισαχθήκανε στην ημερήσια διάταξη της Βουλής της προηγούμενης σύνθεσης, εξετάζονται από τη πρόσφατη επιλεγμένη Βουλή.

Άρθρο 64 Η εσωτερική οργάνωση

1. Η δομή, η οργάνωση και η δραστηριότητα της Βουλής καθορίζονται από τον κανονισμό της Βουλής. Οι πηγές χρηματοδοτήσεων της Βουλής προβλέπονται στον προϋπολογισμό που εγκρίνεται από αυτήν.
2. Ο Πρόεδρος της Βουλής εκλέγεται με τη μυστική ψηφοφορία με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Ο Πρόεδρος της Βουλής μπορεί να παραιτηθεί από τα καθήκοντα του με την μυστική πλειοψηφία των δυο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών.
3. Οι Αντιπρόεδροι του Προέδρου της Βουλής εκλέγονται με την πρόταση του Προέδρου της Βουλής με την ομοφωνία των κοινοβουλευτικών ομάδων.

Άρθρο 65 Οι συνεδριάσεις

1. Οι συνεδριάσεις της Βουλής είναι δημόσιες.
2. Η Βουλή μπορεί να λάβει της απόφαση της για την διεξαγωγή των μυστικών συνεδριάσεων.

Άρθρο 66 Οι βασικές αρμοδιότητες

Η Βουλή έχει τις ακόλουθες βασικές αρμοδιότητες:

- α) θεσπίζει τους νόμους, τα διατάγματα και τα ψηφίσματα.
- β) ορίζει τα δημοψηφίσματα.
- γ) ερμηνεύει τους νόμους και εξασφαλίζει την ενότητα της νομοθετικής ρύθμισης σε ολόκληρο έδαφος της χώρας.
- δ) εγκρίνει τις βασικές κατευθύνσεις της εσωτερικής και της εξωτερικής πολιτικής του κράτους.
- ε) εγκρίνει το στρατιωτικό δόγμα του κράτους.
- ζ) ασκεί τον κοινοβουλευτικό έλεγχο στην εκτελεστική εξουσία, με τα μέσα και στις μορφές που προβλέπει το Σύνταγμα.
- η) επικυρώνει, καταγγέλλει, αναστέλλει, ακυρώνει τις διεθνείς συμφωνίες, που έχει συνάψει η Δημοκρατία της Μολδαβίας.
- θ) εγκρίνει το κρατικό προϋπολογισμό και ελέγχει την απόδοσή του.

- ι)ελέγχει την ανάθεση των κρατικών δανείων, οικονομικών και άλλων ενισχύσεων στα άλλα κράτη, ελέγχει τις συμβάσεις των δημόσιων δανείων και πιστώσεων άλλων κρατών.
- κ)επιλέγει και διορίζει τους ανώτερους δημοσίους υπαλλήλους του κράτους σύμφωνα με το νόμο.
- λ)εγκρίνει τα παράσημα και τα μετάλλια της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- μ)κηρύσσει τη μερική ή καθολική κινητοποίηση.
- ν)κηρύσσει την χώρα στην κατάσταση εξαιρετική, πολιορκίας ή κατάσταση πολέμου.
- ξ)οργανώνει τη μελέτη και το άκουσμα οποιωνδήποτε ερωτήσεων, αφορώντας τα συμφέροντα της κοινωνίας.
- ο)καταργεί τη λειτουργία των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης στις περιπτώσεις, που προβλέπει ο νόμος.
- π)παρέχει την αμνηστία.
- ρ)έχει και άλλες αρμοδιότητες σύμφωνα με το Σύνταγμα και σύμφωνα με άλλους νόμους.

Άρθρο 67 Οι σύνοδοι

- 1.Η Βουλή συγκαλείται σε δύο τακτικές συνόδους κάθε έτος. Η πρώτη σύνοδος αρχίζει το Φλεβάρη και ολοκληρώνει όχι όμως αργότερα έως το τέλος Ιουλίου. Η δεύτερη σύνοδος αρχίζει το Σεπτέμβριο και ολοκληρώνει όχι όμως αργότερα έως το τέλος του Δεκεμβρίου.
- 2.Η Βουλή συγκαλείται και στις έκτακτες ή ειδικές συνόδους με την πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ή του Προέδρου της Βουλής ή ενός τρίτου του συνόλου των βουλευτών.

ΤΜΗΜΑ 2

Το βουλευτικό αξίωμα

Άρθρο 68 Το αντιπροσωπευτικό αξίωμα

- 1.Ασκώντας τα καθήκοντα τους, οι βουλευτές υπηρετούν τον λαό.
- 2.Οποιαδήποτε επιτακτικό αξίωμα είναι άκυρο.

Άρθρο 69 Το βουλευτικό αξίωμα

- 1.Οι βουλευτές αρχίζουν να ασκούν τα καθήκοντα τους μόνο στην περίπτωση αναγνώρισης του αξιώματός τους.

2. Το αξίωμα του βουλευτή παύει την ημέρα της σύγκλισης νέας Βουλής, ή στην περίπτωση παραίτησης, ακύρωσης του αξιώματος του βουλευτή, στην περίπτωση ασυμβίβαστου ή στην περίπτωση θανάτου.

Άρθρο 70 Το ασυμβίβαστο και απαραβίαστο

1. Το αξίωμα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστο με κάθε άλλο έμμισθο αξίωμα, με την εξαίρεση μπορεί να ασκεί διδακτική και την επιστημονική δραστηριότητα.
2. Οι άλλοι όροι ασυμβίβαστου καθιερώνονται από τον οργανικό νόμο.
3. Ο βουλευτής δεν συλλαμβάνεται, δεν φυλακίζεται και δεν ερευνάται εκτός των περιπτώσεων αυτόφωρων εγκλημάτων ή μπορεί να διώκεται δικαστικώς ύστερα από την άδεια της Βουλής, που θα δοθεί μετά την αγόρευση ενός βουλευτή.

Άρθρο 71 Ελευθερία απόψεων

Ο βουλευτής δεν καταδιώκεται, ούτε εξετάζεται με οποιονδήποτε τρόπο για γνώμη ή ψήφο που έδωσε κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων του.

ΤΜΗΜΑ 3

Η νομοθεσία

Άρθρο 72 Οι είδη των νόμων

1. Η Βουλή θεσπίζει τους συνταγματικούς, τους οργανικούς και τους τυπικούς νόμους.
2. Οι συνταγματικοί νόμοι - είναι νόμοι σχετικά με την αναθεώρηση του Συντάγματος.
3. Με τον οργανικό νόμο ρυθμίζονται:
 - α) εκλογικό σύστημα.
 - β) οργάνωση και διεξαγωγή του δημοψηφίσματος.
 - γ) οργάνωση και η λειτουργία της Βουλής.
 - δ) οργάνωση και η λειτουργία της Κυβέρνησης.
 - ε) οργάνωση και η λειτουργία του Συνταγματικού Δικαστηρίου, του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, του Διοικητικού Δικαστηρίου και των άλλων δικαστηρίων.
 - ζ) οργάνωση της τοπικής διοίκησης, αποκέντρωσης, και επίσης το γενικό καθεστώς της τοπικής αυτονομίας.
 - η) οργάνωση και την λειτουργία των πολιτικών κομμάτων.
 - θ) τάξη της δημιουργίας της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης.
 - ι) γενικό νόμιμο καθεστώς της ιδιοκτησίας και της

κληρονομιάς.

κ) το νομικό καθεστώς που διέπει τις σχέσεις εργασίας, συνδικάτων και κοινωνικής προστασίας

λ) γενική οργάνωση της παιδείας.

μ) γενικό καθεστώς των θρησκευτικών λατρειών.

ν) καθεστώς εξαιρετικής, της στρατιωτικής κατάστασης και την κατάσταση πολιορκίας.

ξ) παραβάσεις, τιμωρίες και την ποινική καταστολή.

ο) ανακοινώνει την αμνηστία και απονέμει την χάρη.

π) άλλοι κλάδοι, στους οποίους προβλέπεται θέσπιση των οργανικών νόμων σύμφωνα με το Σύνταγμα.

ρ) άλλοι κλάδοι, στους οποίους αναγνωρίζεται θέσπιση των οργανικών νόμων από την Βουλή.

σ) τυπικοί νόμοι που εφαρμόζονται στους όλους κλάδους των κοινωνικών σχέσεων, με την εξαίρεση των κλάδων εκείνων που ρυθμίζονται από τους συνταγματικούς και οργανικούς νόμους.

Άρθρο 73 Η νομοθετική πρωτοβουλία

Το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας ανήκει στην Βουλή, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, στην Κυβέρνηση και στη Λαϊκή Συνέλευση του αυτόνομου – εδαφικού σχηματισμού της Γκαγκαούζια.

Άρθρο 74 Η θέσπιση των νόμων και των διαταγμάτων

- 1.Οι οργανικοί νόμοι θεσπίζονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου αριθμού των βουλευτών, ύστερα από τουλάχιστον δυο συνεδριάσεις.
- 2.Οι τυπικοί νόμοι και τα διατάγματα θεσπίζονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου αριθμού των παρόντων βουλευτών.
- 3.Τα νομοσχέδια που προτείνει η Κυβέρνηση, και οι νομοθετικές προτάσεις των βουλευτών, εξετάζονται από την Βουλή και στην περίπτωση επείγων σύμφωνα με τις προτεραιότητες και την διαδικασία καθορισμένη από την Κυβέρνηση. Άλλες νομοθετικές προτάσεις εξετάζονται με την τακτική διαδικασία.
- 4.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας δημοσιεύει τους νόμους.

Άρθρο 75 Το δημοψήφισμα

- 1.Τα σημαντικότερα θέματα της ζωής της κοινωνίας και του κράτους εισάγονται στο δημοψήφισμα.
- 2.Οι αποφάσεις που θεσπίζονται βάση αποτελεσμάτων των δημοψηφισμάτων σε εθνικό επίπεδο έχουν την ανώτατη νομική ισχύ.

Άρθρο 76 Αρχή της ισχύος του νόμου

Ο νόμος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και τίθεται σε ισχύ την ημέρα της δημοσίευσης ή την ημέρα που προβλέπει ο ίδιος ο νόμος. Μην δημοσίευση του νόμου συνεπάγεται με ανυπαρξία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ

Άρθρο 77 Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας – είναι αρχηγός του κράτους.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας – εκπροσωπεί το κράτος και είναι η εγγυητής της εθνικής ανεξαρτησίας, της ενότητας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας.

Άρθρο 78 Η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εκλέγεται από την Βουλή με την μυστική ψηφοφορία.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας μπορεί να εκλεγεί πολίτης, αυτός που έχει το εκλογικό δικαίωμα, και έχει συμπληρώσει το τεσσαρακοστό έτος ηλικίας του, να διαμένει στο έδαφος της Δημοκρατίας Μολδαβίας τουλάχιστον δέκα έτη και να κατέχει την επίσημη γλώσσα.
3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εκλέγεται εκείνος που συγκέντρωσε την πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των βουλευτών. Αν δεν συγκεντρώθηκε την απαραίτητη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δυο υποψηφίων που έχουν συγκεντρώσει περισσότερο αριθμό ψήφων.
4. Αν δεν επιτευχθεί ούτε στην δεύτερη ψηφοφορία την απαραίτητη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται ακόμη μια φορά.
5. Αν δεν επιτευχθεί ούτε και στην τρίτη ψηφοφορία την απαραίτητη πλειοψηφία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διαλύει την Βουλή και προκηρύσσει εκλογή για ανάδειξη της νέας Βουλής.
6. Η διαδικασία της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 79 Η αναγνώριση των αρμοδιοτήτων και η ορκωμοσία

1. Τα αποτελέσματα των εκλογών του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας επικυρώνονται από το Συνταγματικό Δικαστήριο.
2. Ο υποψήφιος, η εκλογή του οποίου αναγνώρισαν ως έγκυρες, το αργότερο έως εντός των σαράντα πέντε ημερών μετά από την ημερομηνία των εκλογών δίνει ενώπιον της Βουλής και του Συνταγματικού Δικαστηρίου τον ακόλουθο όρκο:
"Ορκίζομαι να δίνω όλες τις δικές μου δυνάμεις και τις ικανότητές μου, για την ευημερία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, να τηρώ το Σύνταγμα και τους νόμους

του κράτους, να εξασφαλίζω τη δημοκρατία, τα βασικά δικαιώματα και τις ελευθερίες του ατόμου, την κυριαρχία, την ανεξαρτησία, την ενότητα και την εδαφική ακεραιότητα της Μολδαβίας".

Άρθρο 80 Η θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

- 1.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εκλέγεται για την περίοδο τεσσάρων ετών και αρχίζει να ασκεί τα καθήκοντά του την ημέρα της ορκωμοσίας.
- 2.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του ώσπου να αναδεχθεί ο νέος Πρόεδρος.
3. Η θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας μπορεί να παραταθεί από τον οργανικό νόμο στην περίπτωση του πολέμου ή της καταστροφής.
- 4.Η επανεκλογή του ίδιου προσώπου για το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας επιτρέπεται μια μόνο φορά.

Άρθρο 81 Ασυμβίβαστα και ασυλίες

- 1.Το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι ασυμβίβαστο με οποιαδήποτε άλλο έμμισθο αξίωμα.
- 2.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας απολαμβάνει το προνόμιο της ασυλίας. Δεν μπορεί να καταδιώξει για τις απόψεις του, εκφρασμένες κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
- 3.Η Βουλή, με την πλειοψηφία των δυο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών μπορεί να λάβει την απόφαση για τη καταδίωξη του Προέδρου της Δημοκρατίας στην περίπτωση τέλεσης εγκλήματος. Σύμφωνα με το νόμο την αρμοδιότητα για την παραπομπή στην δίκη έχει το Ανώτατο Δικαστήριο. Ο Πρόεδρος χάνει το αξίωμα του, μετά την έκδοση της καταδικαστικής απόφασης.

[Τα Άρθρα 82,83 καταργήθηκαν σύμφωνα με το νόμο N III 5-XIV από το05.07.2000]

Άρθρο 84 Η Πρόσβαση

- 1.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας μπορεί να είναι παρόν στις συνεδριάσεις της Βουλής.
- 2.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας απευθύνεται προς την Βουλή, για κρίσιμα εθνικά θέματα.

Άρθρο 85 Η διάλυση της Βουλής

- 1.Στην περίπτωση αδυναμίας σχηματισμού της Κυβέρνησης ή στην περίπτωση αδυναμίας της θέσπισης των νόμων κατά των τελευταίων τριών μηνών, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας μετά από διαβουλεύσεις με τις κοινοβουλευτικές ομάδες έχει δικαίωμα να διαλύσει την Βουλή.
- 2.Η Βουλή, μπορεί να διαλυθεί στην περίπτωση, εάν δεν έχει δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση και έχουν περάσει σαράντα πέντε ημέρες μετά από την υποβολή της πρότασης εμπιστοσύνης και μόνο μετά την απόρριψη της πρότασης τουλάχιστον δυο φορές.
- 3.Κατά τη διάρκεια ενός έτους, η Βουλή μπορεί να διαλυθεί μόνο μια φορά.

4. Η Βουλή δεν μπορεί να διαλυθεί κατά των τελευταίων έξι μηνών της περιόδου της θητείας του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, με την εξαίρεση των περιπτώσεων, που προβλέπει παράγραφος πέντε του άρθρου 78, και επίσης στις περιπτώσεις: κατά την κατάσταση πολιορκίας, στην περίπτωση πόλεμου και στην περίπτωση εξαιρετικής κατάστασης.

Άρθρο 86 Οι αρμοδιότητες στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας διεξάγει τις διαπραγματεύσεις, συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις, συνάπτει τις διεθνείς συμφωνίες εξ ονόματος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και τις παρουσιάζει στην Βουλή τους για την επικύρωση των, σύμφωνα με το νόμο.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ύστερα από πρόταση της Κυβέρνησης, διορίζει και ανακαλεί τους διπλωματικούς υπαλλήλους της Δημοκρατίας της Μολδαβίας που αντιπροσωπεύουν την Δημοκρατία της Μολδαβίας στο εξωτερικό, εγκρίνει, καταργεί και αλλάζει τις τάξεις των διπλωματικών αποστολών.
3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας λαμβάνει τα διαπιστευτήρια των διπλωματικών αντιπροσώπων άλλων κρατών στη Δημοκρατία της Μολδαβίας.

Άρθρο 87 Οι αρμοδιότητες στον τομέα της άμυνας

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι ο αρχηγός των Ένοπλων Δυνάμεων.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας από την προκαταρκτική συμφωνία της Βουλής, μπορεί να ανακοινώσει τη μερική ή καθολική κινητοποίηση.
3. Στην περίπτωση της οπλισμένης επίθεσης, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας λαμβάνει τα μέτρα για την απόκρουση της επίθεσης, θέτει στην ενέργεια την κατάσταση πολέμου και ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση για αυτό την Βουλή. Εάν η Βουλή δεν βρίσκεται στη σύνοδο, τότε συγκαλείται μέσα σε 24 ώρες μετά την έναρξη της επίθεσης.
4. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας μπορεί να λάβει και άλλα μέτρα, για την εξασφάλιση της εθνικής ασφάλειας και της κοινωνικής τάξης, στα πλαίσια του νόμου και σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 88 Αρμοδιότητες

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας έχει επίσης τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) παρασημοφορεί και απονέμει τους τιμητικούς τίτλους
- β) απονέμει τους ανώτατους στρατιωτικούς βαθμούς, σύμφωνα με το νόμο
- γ) αποφασίζει για θέματα της υπηκοότητας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και την απονομή του πολιτικού ασύλου
- δ) διορίζει τους δημοσίους υπαλλήλους σύμφωνα με το νόμο
- ε) απονέμει χάρη
- ζ) μπορεί να απαιτήσει από τους πολίτες να εκφράσουν την θέλησή τους στα κρίσιμα εθνικά θέματα μέσω του δημοψηφίσματος
- η) απονέμει τους διπλωματικούς βαθμούς

θ) απονέμει σύμφωνα με το νόμο τους ανώτατους βαθμούς στους υπαλλήλους των εισαγγελιών, των δικαστηρίων και των άλλων κατηγοριών υπαλλήλων

ι) ανακαλεί τις πράξεις της Κυβέρνησης που είναι αντιφατικές με την νομοθεσία, μέχρι να πάρει την τελική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου

κ) ασκεί και άλλες αρμοδιότητες σύμφωνα με το νόμο

Άρθρο 89 Παραίτηση από το αξίωμα

1. Στην περίπτωση τελέσεων των πράξεων, οι όποιοι παραβιάζουν τους διατάξεις του Συντάγματος, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας μπορεί να παραιτηθεί από το αξίωμά του, με την πρωτοβουλία της Βουλής, με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών.
2. Η πρόταση της παραίτησης από το αξίωμά του, μπορεί να προταθεί από τα ενός τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών, και πρέπει να γνωστοποιηθεί στο Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Ο Πρόεδρος μπορεί να δώσει στην Βουλή τις εξηγήσεις σχετικά με τις κατηγορίες που είναι εναντίον του.

Άρθρο 90 Η κενή θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

1. Η θέση του Προέδρου της δημοκρατίας της Μολδαβίας γίνεται κενή στην περίπτωση της χρονικής λήξης της θητείας του, στην περίπτωση παραίτησής του, στην περίπτωση της αδυναμίας να ασκεί τα καθήκοντα του ή στην περίπτωση θανάτου.
2. Η δήλωση σχετικά με την παραίτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας παρουσιάζεται στην Βουλή, η οποία εκφράζει τη γνώμη της σχετικά με αυτό.
3. Η αδυναμία να ασκεί τα καθήκοντά από το Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, κατά τη διάρκεια περισσότερο από 60 ημερών επιβεβαιώνεται από το Συνταγματικό δικαστήριο, εντός των τριάντα ημερών μετά την παρουσίαση της δήλωσης.
4. Στο χρονικό διάστημα των δυο μηνών από τότε που η θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας γίνεται κενή, σύμφωνα με το νόμο διεξάγονται οι εκλογές του νέου Προέδρου.

Άρθρο 91 Η προσωρινή άσκηση των καθηκόντων του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

Αν το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας γίνεται κενό ή στην περίπτωση που ο Πρόεδρος παρατήθηκε από το αξίωμά του ή προσωρινά δεν μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του, τότε την προσωρινή άσκηση των καθηκόντων του αναθέτονται με την σειρά στο Πρόεδρο της Βουλής ή στο Πρωθυπουργό.

Άρθρο 92 Η ευθύνη εκείνου που ασκεί προσωρινά τα καθήκοντα του Προέδρου της Δημοκρατίας

Αν το πρόσωπο που ασκεί προσωρινά τα καθήκοντα του Προέδρου της Δημοκρατίας

τελεί αδικοπραξίες και έτσι παραβιάζει τις διατάξεις του Συντάγματος, εφαρμόζεται παράγραφος ένα του άρθρου 89 και το άρθρο 91.

Άρθρο 93 Η κύρωση των νόμων

- 1.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας επικυρώνει τους νόμους.
- 2.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, σε περίπτωση διαφωνίας, παραπέμπει το νόμο στην Βουλή για επανεξέταση και εφόσον η Βουλή εμμένει στο αρχικό κείμενο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας το επικυρώνει.

Άρθρο 94 Τα διατάγματα του Προέδρου της Δημοκρατίας

- 1.Ασκώντας τα καθήκοντά του, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα τα οποία εφαρμόζονται υποχρεωτικά σε όλη την επικράτεια της χώρας . Τα διατάγματα δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- 2.Τα διατάγματα, που εκδίδει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τα καθήκοντά του που προβλέπεται στην παράγραφο δυο του άρθρου 86 και στις παραγράφους 2,3,4 του άρθρου 87, πρέπει να προσυπογράψει ο Πρωθυπουργός.

Άρθρο 95 Τα οικονομικά μέσα του γραφείου του Προέδρου της Δημοκρατίας

- 1.Οι οικονομικοί πόροι του γραφείου του Προέδρου της Δημοκρατίας ρυθμίζονται με την πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας από την Βουλή και προσθέτονται στο κρατικό προϋπολογισμό.
- 2.Τα επιδόματα και άλλα δικαιώματα του Προέδρου της Δημοκρατίας, καθορίζονται από τον νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 96 Ο ρόλος

1. Η κυβέρνηση εξασφαλίζει την εκτέλεση της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής του κράτους και ασκεί τη καθολική δημόσια διοίκηση.
2. Ασκώντας τα καθήκοντά της, η Κυβέρνηση καθοδηγείται από το πρόγραμμα που εγκρίνεται από την Βουλή.

Άρθρο 97 Η δομή

Η Κυβέρνηση αποτελείται από τον Πρωθυπουργό, πρώτο Αντιπρόεδρό του και άλλων Αντιπρόεδρών του, από τους Υπουργούς και άλλα μέλη, σύμφωνα με το οργανικό νόμο.

Άρθρο 98 Ανάδειξη Πρωθυπουργού

1. Μετά από τις διαβουλεύσεις με τις κοινοβουλευτικές ομάδες, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, προτείνει ένα υποψήφιο στη θέση του Πρωθυπουργού.
2. Εντός 15 ημερών από την πρόταση του υποψηφίου στην θέση του Πρωθυπουργού, ο υποψήφιος ζητά ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής, στο πρόγραμμα της δραστηριότητας και στο σχηματισμό της Κυβέρνησης.
3. Το πρόγραμμα της δραστηριότητας και η σύνθεση της Κυβέρνησης συζητούνται στη συνεδρίαση της Βουλής. Η Βουλή εκφράζει την εμπιστοσύνη της στην Κυβέρνηση με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών.
4. Βάσει του ψήφου εμπιστοσύνης της Βουλής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας διορίζει την Κυβέρνηση.
5. Η Κυβέρνηση ασκεί τα καθήκοντά της, από την ημέρα της ορκωμοσίας των μελών της ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
6. Στην περίπτωση μεταθέσεων του προσωπικού στην Κυβέρνηση, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με την πρόταση του Πρωθυπουργού παύει και διορίζει μεμονωμένα μέλη της Κυβέρνησης.

Άρθρο 99 Ασυμβίβαστο

1. Το αξίωμα του μέλους της Κυβέρνησης είναι ασυμβίβαστο με οποιοδήποτε άλλο έμμισθο αξίωμα.
2. Οι άλλες περιπτώσεις ασυμβιβάστου καθιερώνονται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 100 Η λήξη του αξιώματός του μέλους της Κυβέρνησης

Άσκηση των καθηκόντων του μέλους της Κυβέρνησης της παύει στην περίπτωση της παραίτησης, στην περίπτωση παύσης από το αξίωμα, στην περίπτωση ασυμβίβαστου ή στην περίπτωση θανάτου.

Άρθρο 101 Ο Πρωθυπουργός

1. Ο Πρωθυπουργός διευθύνει την Κυβέρνηση και συντονίζει τη δραστηριότητα των μελών της, σεβόμενος των αρμοδιοτήτων που τους αντιστοιχούν.
2. Εάν ο Πρωθυπουργός βρίσκεται στην κατάσταση που προβλέπει το άρθρο 100, ή είναι σε αδυναμία να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας διορίζει κάποιον από τους μέλους της Κυβέρνησης προσωρινά να ασκεί τα καθήκοντά του Πρωθυπουργού, μέχρι να συγκροτηθεί η νέα Κυβέρνηση.
3. Στην περίπτωση της παραίτησης του Πρωθυπουργού, παραιτείται όλη η Κυβέρνηση.

Άρθρο 102 Τα διατάγματα της Κυβέρνησης

1. Η Κυβέρνηση εκδίδει τα ψηφίσματα, αποφάσεις και διατάγματα.
2. Τα διατάγματα, εκδίδονται για την οργάνωση της εκτέλεσης των νόμων.
3. Αποφάσεις εκδίδονται, σύμφωνα με το άρθρο 106/2.
4. Τα διατάγματα και αποφάσεις που εκδίδονται από την Κυβέρνηση, υπογράφονται από τον Πρωθυπουργό, προσυπογράφονται από τους αρμόδιους υπουργούς, και δημοσιεύονται στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Μην δημοσίευση του διατάγματος ή της απόφασης, επιφέρει την ανυπαρξία τους.
5. Οι διαταγές εκδίδονται από τον Πρωθυπουργό για την οργάνωση της εσωτερικής λειτουργίας της Κυβέρνησης.

Άρθρο 103 Λήξη της θητείας της Κυβέρνησης

1. Η Κυβέρνηση ασκεί τα καθήκοντά της, μέχρι την αναγνώριση των έγκυρων εκλογών της νέας Βουλής.
2. Στην περίπτωση δυσπιστίας της Κυβέρνησης, παραίτησης του Πρωθυπουργού ή στην περίπτωση παραγράφου 1 του άρθρου 103, η Κυβέρνηση, μέχρι την ορκωμοσία των μελών της νέας Κυβέρνησης, έχει μόνο την αρμοδιότητα να ασκεί την διοίκηση των κοινωνικών υποθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Άρθρο 104 Η Πληροφόρηση του Προέδρου της Δημοκρατίας

1. Η Κυβέρνηση έχει την ευθύνη ενώπιον της Βουλής και παρουσιάζει στην Βουλή και στις επιτροπές και στους βουλευτές, τις απαραίτητες πληροφορίες και άλλα έγγραφα.
2. Τα μέλη της Κυβέρνησης έχουν πρόσβαση στις συνεδριάσεις της Βουλής. Στην περίπτωση ανάγκης, η παρουσία των μελών της Κυβέρνησης είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 105 Ερωτήσεις και επερωτήσεις

1. Η κυβέρνηση και κάθε μέλος της Κυβέρνησης έχουν υποχρέωση για να δίνουν τις απαντήσεις στις ερωτήσεις και επερωτήσεις των βουλευτών.
2. Η Κυβέρνηση μπορεί να εκδώσει το ψήφισμα, σχετικά με το θέμα της επερωτήσεως.

Άρθρο 106 Πρόταση δυσπιστίας

1. Η Βουλή με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου αριθμού των βουλευτών, ύστερα από πρόταση του ενός τετάρτου του όλου αριθμού των βουλευτών, μπορεί να υποβάλλει την πρόταση δυσπιστίας κατά την Κυβέρνηση.
2. Η πρόταση για την έκφραση της δυσπιστίας εξετάζεται μετά από την πάροδο τριών ημερών μετά από την ημέρα της εισαγωγής της πρότασης στο Κοινοβούλιο.

Άρθρο 106/1 Η ευθύνη της Κυβέρνησης

1. Η Κυβέρνηση έχει δικαίωμα να πάρει την ευθύνη της ενώπιον της Βουλής για το πρόγραμμα, ή για την δήλωση του καθολικού πολιτικού χαρακτήρα, ή για το σχέδιο του νόμου.
2. Η Κυβέρνηση θα παραιτηθεί, εάν πρόταση για την έκφραση της δυσπιστίας, είναι σχετικά με το πρόγραμμα ή με την δήλωση του καθολικού πολιτικού χαρακτήρα, ή σχετικά με το σχέδιο του νόμου που ψηφίσθηκε σύμφωνα με το άρθρο 106.
3. Εάν η Κυβέρνηση δεν θα παραιτηθεί σύμφωνα με την προηγούμενη παραγράφου, το προτεινόμενο σχέδιο νόμου θεωρείται ότι εγκρίθηκε, και το πρόγραμμα ή δήλωση το καθολικού πολιτικού χαρακτήρα υποχρεώνει την Κυβέρνηση.

Άρθρο 106/2 Η μεταβίβαση των νομοθετικών αρμοδιοτήτων

1. Έχοντας τον σκοπό στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος της Κυβέρνησης, η Βουλή ύστερα από πρόταση της Κυβέρνησης μπορεί να εκδώσει

- τον ειδικό νόμο, που θα προβλέπει την αρμοδιότητα της Κυβέρνησης στην έκδοση των διαταγών, που στην ουσία τους να μην αποτελούν οργανικοί νόμοι.
- 2.Ο ειδικός νόμος καθιερώνει υποχρεωτικά τον κλάδο και την ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν να εκδοθούν οι διαταγές.
 - 3.Η διαταγή αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσης και δεν υπόκειται σε επικύρωση.
 - 4.Εάν προβλέπει ο ειδικός νόμος, οι διαταγές υπόκειται σε επικύρωση από την Βουλή. Το νομοσχέδιο για την έγκριση των διαταγών παρουσιάζεται μέσα σε χρονικό διάστημα καθιερωμένο από το ειδικό νόμο. Μην τήρηση αυτού του χρονικού διαστήματος έχει ως αποτέλεσμα την ακυρότητα της διαταγής. Εάν η Βουλή δεν απορρίπτει το νομοσχέδιο για την έγκριση των διαταγών, οι τελευταίοι παραμένουν σε ισχύ.
 - 5.Όταν περάσει το χρονικό διάστημα που είναι καθιερωμένο για την έκδοση των διαταγών, αυτοί μπορούν να αναγνωριστούν ως ανίσχυροι ή να ακυρωθούν ή μπορούν να αναθεωρηθούν σύμφωνα με το Σύνταγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 107 Κεντρική κλαδική δημόσια διοίκηση

- 1.Τα Υπουργεία ασκούν την κεντρική κλαδική δημόσια διοίκηση, έχοντας στην βάση τους τον νόμο, ακολουθούν την πολιτική της Κυβέρνησης, τα διατάγματα και τα ψηφίσματα, ασκούν την διοίκηση στις περιοχές που έχουν την αρμοδιότητα τους και φέρουν την ευθύνη για τη δραστηριότητά τους.
- 2.Έχοντας ως σκοπό την διαμόρφωση της διοίκησης, στο συντονισμό και στο έλεγχο της οικονομίας και στους τομείς στους οποίους δεν έχουν την αρμοδιότητα τα Υπουργεία, σύμφωνα με το νόμο, δημιουργούνται και άλλες διοικητικές αρχές.

Άρθρο 108 Οι Ένοπλες Δυνάμεις

- 1.Οι Ένοπλες Δυνάμεις υπάγονται αποκλειστικά στον λαό, έχοντας ως σκοπό την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας, της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας και της συνταγματικής δημοκρατίας.
- 2.Η δομή του εθνικού αμυντικού συστήματος καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 109 Οι βασικές αρχές της τοπικής δημόσιας αυτοδιοίκησης

1. Η δημόσια διοίκηση στις διοικητικές εδαφικές μονάδες είναι βασισμένη στις αρχές της τοπικής αυτονομίας, στην αρχή αποκέντρωσης των δημοσίων υπηρεσιών, στην αρχή της εκλογιμότητας των αρχών της τοπικής δημόσιας διοίκησης και στην αρχή των διαβουλευσεων με τους πολίτες σχετικά με τα κρίσιμα θέματα της τοπικής σπουδαιότητας.
2. Η αυτονομία καλύπτει την οργάνωση της, την λειτουργία και την δραστηριότητα της τοπικής δημόσιας διοίκησης, και τις διαταγές των υποθέσεων των αναφερόμενων ενώσεων.
3. Η εφαρμογή των αναφερομένων αρχών δεν μπορεί να θίγει την ενωτική φύση του κράτους.

Άρθρο 110 Διοικητικό-εδαφικό σύστημα

1. Σύμφωνα με το διοικητικό σύστημα, το έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας υποδιαιρείται σε νόμους, σε πόλεις, και σε χωρία και στο αυτόνομο εδαφικό σχηματισμό Γκαγκαούζια. Σύμφωνα με το νόμο μερικές πόλεις μπορούν να αναγνωριστούν ως Δήμοι.

Άρθρο 111 Αυτόνομο εδαφικό σχηματισμό - Γκαγκαούζια

1. Γκαγκαούζια - είναι αυτόνομο-εδαφικό σχηματισμό με το ειδικό καθεστώς ως μορφή της αυτοδιάθεσης του λαού της Γκαγκαούζια, το οποίο αποτελεί σύνθετο και αναπόσπαστο μέρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, το οποίο είναι αυτόνομο στα όρια των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, αποφασίζει για θέματα πολιτικά, οικονομικά και πολιτιστικά προς όφελος του ολόκληρου πληθυσμού.
2. Στο έδαφος του αυτόνομου - εδαφικού σχηματισμού της Γκαγκαούζια, όλα τα δικαιώματα και ελευθερίες, παρεχόμενες από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, τελούν υπό την εγγύηση του κράτους.
3. Στο αυτόνομο-εδαφικό σχηματισμό της Γκαγκαούζια λειτουργούν αντιπροσωπευτικές και εκτελεστικές αρχές σύμφωνα με το νόμο.
4. Γη, αγαθά, ύδωρ, φυτά και τα ζώα και οι άλλοι φυσικοί πόροι, που βρίσκονται στο έδαφος του αυτόνομου-εδαφικού σχηματισμού της Γκαγκαούζια, είναι η ιδιοκτησία του λαού της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και ταυτόχρονα είναι οικονομικό θεμέλιο της Γκαγκαούζια.
5. Ο προϋπολογισμός του αυτόνομου-εδαφικού σχηματισμού της Γκαγκαούζια διαμορφώνεται σύμφωνα με τις κανόνες, που καθιερώνονται από τον οργανικό νόμο, ο οποίος ρυθμίζει την ειδική μορφή της Γκαγκαούζια.
6. Έλεγχος της τήρησης της νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στο έδαφος του αυτόνομου-εδαφικού σχηματισμού της Γκαγκαούζια ασκείται από την Κυβέρνηση σύμφωνα με το νόμο.
7. Αναθέωριση του οργανικού νόμου, που ρυθμίζει την ειδική μορφή του αυτόνομου-εδαφικού σχηματισμού της Γκαγκαούζια, λαμβάνεται με την πλειοψηφία των τριών πέμπτων όλου αριθμού των βουλευτών της Βουλής.

Άρθρο 112 Οι αρχές των πόλεων και των χωριών

1. Τα τοπικά συμβούλια και οι Δήμαρχοι, είναι οι αρχές της δημόσιας διοίκησης, που ασκούν την τοπική διοίκηση στα χωριά και στις πόλεις.
2. Σύμφωνα με το νόμο τα τοπικά συμβούλια και οι Δήμαρχοι, λειτουργούν ως ανεξάρτητες διοικητικές αρχές και αποφασίζουν στα κοινωνικά ζητήματα των χωριών και των πόλεων.
3. Η διαδικασία των εκλογών των τοπικών συμβουλίων και των Δημάρχων και η λειτουργία τους καθιερώνεται από το νόμο.

Άρθρο 113 Περιφέρεια

1. Περιφέρεια συντονίζει τη λειτουργία των συμβουλίων των χωριών και των πόλεων για τη διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων της περιφερειακής σπουδαιότητας.
2. Η εκλογή στο Συμβούλιο της Περιφέρειας και η άσκηση της δραστηριότητας του, πραγματοποιείται σύμφωνα με το νόμο.
3. Οι σχέσεις μεταξύ των τοπικών δημόσιων αρχών βασίζονται στις αρχές της αυτονομίας, της νομιμότητας και της δικαιοσύνης και της συνεργασίας κατά επίλυση των γενικών θεμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΤΜΗΜΑ 1

Δικαστήρια

Άρθρο 114 Δικαιοσύνη

Η δικαιοσύνη ασκείται εις ονόματος του νόμου μόνο από τα δικαστήρια.

Άρθρο 115 Δικαστήρια

1. Η δικαιοσύνη ασκείται από το Ανώτατο Δικαστήριο, από τα Εφετεία και από τα Δικαστήρια.
2. Για τις ιδιαίτερες κατηγορίες των δικαστικών υποθέσεων μπορεί να λειτουργούν ειδικά δικαστήρια σύμφωνα με το νόμο.
3. Δημιουργία των εξαιρετικών δικαστηρίων απαγορεύεται.
4. Οργάνωση και αρμοδιότητα των δικαστηρίων και δικαστική διαδικασία καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.

Άρθρο 116 Αξίωμα του δικαστή

1. Ο δικαστικός λειτουργός είναι ανεξάρτητος, είναι αμερόληπτος και είναι αντικατεστημένος σύμφωνα με το νόμο.
2. Οι δικαστικοί λειτουργοί διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ύστερα από πρόταση του Ανώτερου Δικαστικού Συμβουλίου. Οι δικαστικοί λειτουργοί που προκήρυξαν σύμφωνα με το ανταγωνισμό, διορίζονται αρχικά για την πενταετή περίοδο. Μετά από πέντε έτη οι δικαστικοί λειτουργοί ορίζονται μέχρι να φτάσουν στα όρια της ηλικίας καθιερωμένη σύμφωνα με το νόμο.
3. Οι πρόεδροι και οι αντιπρόεδροι των δικαστηρίων διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, ύστερα από πρόταση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.
4. Οι πρόεδροι, οι αντιπρόεδροι και οι δικαστές του Ανώτατου Δικαστηρίου διορίζονται από την Βουλή. Ύστερα από πρόταση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Υποψήφιοι πρέπει να έχουν προϋπηρεσία ως δικαστή, τουλάχιστον δέκα έτη.
5. Μεταθεση των δικαστικών λειτουργών πραγματοποιείται μόνο με την συγκατάθεση τους.
6. Καταδίωξη των δικαστικών λειτουργών ασκείται σύμφωνα με το νόμο.
7. Η αξίωμα του δικαστικού λειτουργού είναι ασυμβίβαστο με οποιοδήποτε άλλο έμμισθο αξίωμα, με την εξαίρεση της διδασκαλίας και της επιστημονικής δραστηριότητας.

Άρθρο 117 Δημοσιότητα των δικαστικών συνεδριάσεων

Όλες οι δικαστικές συνεδριάσεις είναι δημόσιες. Μυστικές δικαστικές συνεδριάσεις διεξάγονται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος με την τήρηση των κανόνων της δικαστικής διαδικασίας.

Άρθρο 118 Γλώσσα της δικαστικής διαδικασίας και το δικαίωμα κάθε ατόμου να έχει τον διερμηνέα

1. Δικαστική διαδικασία πραγματοποιείται στη μολδαβική γλώσσα.
2. Τα πρόσωπα, που δεν γνωρίζουν την μολδαβική γλώσσα έχουν δικαίωμα να έχουν πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα σχετικά με την υπόθεση τους και να επικοινωνούν στην δική με την βοήθεια του διερμηνέα.
3. Σύμφωνα με το νόμο η δικαστική διαδικασία μπορεί να είναι επίσης στην γλώσσα, που είναι κατανοητή για τα περισσότερα πρόσωπα που συμμετέχουν στη δίκη.

Άρθρο 119 Το δικαίωμα στην έκκληση

Απόφαση δικαστηρίου υπόκειται σε έφεση από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη ή από τα αρμόδια κρατικά όργανα σύμφωνα με το νόμο.

Άρθρο 120 Αποτελεσματικότητα των δικαστικών αποφάσεων

Η τήρηση των δικαστικών αποφάσεων που άρχισαν να ισχύουν, επίσης συνεργασία στην δικαστική διαδικασία και στην εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που άρχισαν να ισχύουν είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 121 Χρηματοδότηση των δικαστηρίων, αμοιβές και άλλα δικαιώματα

- 1.Χρηματοδότηση των δικαστηρίων εγκρίνεται από την Βουλή και συμπεριλαμβάνεται στον κρατικό προϋπολογισμό.
- 2.Οι αμοιβές και άλλα δικαιώματα των δικαστών καθιερώνονται από το νόμο.
- 3.Τα δικαστήρια έχουν στην διάθεση τους την ειδική αστυνομική υπηρεσία.

ΤΜΗΜΑ 2

Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο

Άρθρο 122 Σύνθεση

- 1.Στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εισάγονται δικαστικοί λειτουργοί και τακτικοί καθηγητές που διορίζονται για την περίοδο τεσσάρων ετών.
- 2.Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστηρίου, από τον Υπουργό της Δικαιοσύνης και από τον Γενικό Εισαγγελέα.

Άρθρο 123 Αρμοδιότητες

- 1.Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εξασφαλίζει τον διορισμό, την μετάταξη, την παύση των δικαστικών λειτουργών, την προαγωγή και την εφαρμογή των πειθαρχικών ποινών.
- 2.Διαδικασία της οργάνωσης και της λειτουργίας του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.

ΤΜΗΜΑ 3

Εισαγγελείς

Άρθρο 124 Εισαγγελία και η οργάνωση της

- 1.Εισαγγελία παρουσιάζει γενικά συμφέροντα της κοινωνίας και προστατεύει την νόμιμη τάξη, επίσης προστατεύει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών, καθοδηγεί την ποινική δίωξη και πραγματοποιεί την, παρίσταται σύμφωνα με το νόμο ως κατήγορος στα δικαστήρια.
- 2.Το σύστημα των οργάνων της Εισαγγελίας περιλαμβάνει την Γενική Εισαγγελία, την Τοπική και την Ειδική Εισαγγελία.
- 3.Οργάνωση, αρμοδιότητες και το πεδίο δραστηριότητας της Εισαγγελίας καθιερώνονται από το νόμο.

Άρθρο 125 Θητεία των εισαγγελέων

- 1.Ο Γενικός Εισαγγελέας διορίζεται από την Βουλή ύστερα απο πρόταση του Προέδρου της Βουλής.
- 2.Οι ιεραρχικά κατώτεροι Εισαγγελείς διορίζονται από τον Γενικό Εισαγγελέα και είναι υφιστάμενοί του.
- 3.Η θητεία των εισαγγελέων είναι - πέντε έτη.
- 4.Το αξίωμα του Εισαγγελέα είναι ασυμβίβαστη με οποιοδήποτε ένα άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό αξίωμα, με την εξαίρεση της διδασκαλίας και της επιστημονικής δραστηριότητας.
- 5.Ασκώντας τα καθήκοντά τους, οι εισαγγελείς υπάγονται μόνο στο νόμο.

ΤΜΗΜΑ 4

Εθνική οικονομία και δημόσια χρηματοδότηση

Άρθρο 126 Η οικονομία

1. Η οικονομία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι οικονομία της αγοράς, με κοινωνικό προσανατολισμό, βασισμένη στην ιδιωτική και στην δημόσια ιδιοκτησία και στον ελεύθερο ανταγωνισμό.
2. Το κράτος πρέπει να εξασφαλίζει:
 - α) την ρύθμιση της οικονομικής δραστηριότητας και την διοίκηση της δημόσιας ιδιοκτησίας σύμφωνα με το νόμο
 - β) την ελευθερία του εμπορίου και της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την προστασία του θεμιτού ανταγωνισμού, την δημιουργία των ευνοϊκών όρων για την αξιοποίηση όλων των μέσων παραγωγής
 - γ) την προστασία των εθνικών συμφερόντων στον τομέα της οικονομικής, χρηματιστικής και της συναλλαγματικής δραστηριότητας
 - δ) την ενθάρρυνση των επιστημονικών μελετών
 - ε) την ορθολογιστική χρησιμοποίηση της γης και άλλων φυσικών πόρων σύμφωνα με τα εθνικά συμφέροντα
 - ζ) την αποκατάσταση και την προστασία του περιβάλλοντος, και επίσης την διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας
 - η) την αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας, την δημιουργία των απαραίτητων όρων για την αύξηση του βιοτικού επιπέδου
 - θ) το απαραβίαστο των επενδύσεων των φυσικών και νομικών προσώπων, συμπεριλαμβάνων και των αλλοδαπών

Άρθρο 127 Ιδιοκτησία

1. Το κράτος προστατεύει την ιδιοκτησία.
2. Το κράτος εγγυείται στον ιδιοκτήτη την πραγματοποίηση του δικαιώματος της ιδιοκτησίας σε όλες τις μορφές, αν δεν είναι σε αντίφαση με τα συμφέροντα της κοινωνίας.
3. Η δημόσια ιδιοκτησία ανήκει στο κράτος ή στους διοικητικό-εδαφικές μονάδες.
4. Ολόκληρος φυσικός πλούτος, ο εναέριος χώρος, ύδωρ και δάση, χρησιμοποιούνται προς τα κοινωνικά συμφέροντα. Φυσικός πλούτος της οικονομικής ζώνης και του ηπειρωτικού ραφιού, μέσα επικοινωνίας, και επίσης άλλα αγαθά που καθιερώνονται από το νόμο, αποτελούν αντικείμενα της δημόσιας ιδιοκτησίας.

Άρθρο 128 Η ιδιοκτησία των ξένων πολιτών και των προσώπων χωρίς την υπηκοότητα

1. Στη Δημοκρατία της Μολδαβίας προστατεύεται η ιδιοκτησία των άλλων κρατών, των διεθνών οργανισμών, των ξένων πολιτών και των προσώπων χωρίς την υπηκοότητα.
2. Τάξη και τα πλαίσια άσκησης του δικαιώματος της ιδιοκτησίας από τα ξένα φυσικά και νομικά πρόσωπα, και επίσης από τα πρόσωπα χωρίς την υπηκοότητα στο έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ρυθμίζονται από το νόμο.

Άρθρο 129 Εξωτερική οικονομική δραστηριότητα

1. Η Βουλή εγκρίνει τις βασικές κατευθύνσεις της εξωτερικής οικονομικής δραστηριότητας, τις αρχές της χρήσης των ξένων δανείων και των πιστώσεων.
2. Η Κυβέρνηση παρέχει την προστασία των εθνικών συμφερόντων στην εξωτερική οικονομική δραστηριότητα, ασκεί την πολιτική της ελεύθερης ανταλλαγής ή την πολιτική του προστατευτισμού, βάσει των εθνικών συμφερόντων.

Άρθρο 130 Οικονομικό - πιστωτικό σύστημα

1. Διαμόρφωση, διεύθυνση, διαχείριση και έλεγχος των οικονομικών μέσων του κράτους, των διοικητικών-εδαφικών μονάδων και των δημοσίων ιδρυμάτων, ρυθμίζεται από το νόμο.
2. Εθνικό νόμισμα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας είναι μολδαβικό Λέου.
3. Αποκλιστικό δικαίωμα της έκδοσης και της κοπής νομίσματος ανήκει στην Εθνική Τράπεζα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Η έκδοση και η κοπή νομίσματος πραγματοποιείται μετά από την απόφαση της Βουλής.

Άρθρο 131 Εθνικός δημόσιος προϋπολογισμός

1. Εθνικός δημόσιος προϋπολογισμός περιλαμβάνει τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό κρατικής κοινωνικής ασφάλειας και τους προϋπολογισμούς των περιφερειών, των πόλεων και των χωριών.
2. Η Κυβέρνηση κάθε χρόνο συντάσσει σχέδια κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού κρατικής κοινωνικής ασφάλειας και τα παρουσιάζει στην Βουλή για την έγκριση τους. Έγκριση της Βουλής απαιτείται στην περίπτωση διαμόρφωσης του κεφαλαίου που είναι εκτός του προϋπολογισμού.
3. Εάν ο κρατικός προϋπολογισμός και ο προϋπολογισμός κρατικής κοινωνικής ασφάλειας δεν έχουν ψηφιστεί από την Βουλή, όχι όμως αργότερα τριών ημερών του τέλους του παρόντος δημοσιονομικού έτους, τότε στη συνέχεια εφαρμόζεται κρατικός προϋπολογισμός και προϋπολογισμός κρατικής κοινωνικής ασφάλειας του προηγούμενου έτους μέχρι την έγκριση των νέων προϋπολογισμών.
4. Οποιαδήποτε νομοθετική πρόταση ή διόρθωση, που έχει ως συνέπεια την αύξηση ή μείωση των κρατικών δαπανών, μπορεί να γίνει δεκτή μόνο μετά από την έγκριση της από την Κυβέρνηση.
5. Προϋπολογισμοί των Περιφερειών, των πόλεων και των χωριών, σχηματίζονται, εγκρίνονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με το νόμο.

6.Καμία κρατική δαπάνη δεν μπορεί να εγκριθεί χωρίς την διαπίστωση της πηγής χρηματοδοτήσεων.

Άρθρο 132 Φορολογικό σύστημα

- 1.Οι Φόροι, οι εισπράξεις και άλλα εισοδήματα του κρατικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού της κρατικής κοινωνικής ασφάλειας και του προϋπολογισμού των περιφερειών, των πόλεων και των χωριών, καθιερώνονται σύμφωνα με το νόμο από τα αρμόδια αντιπροσωπευτικά όργανα.
- 2.Οποιαδήποτε άλλη φορολογία απαγορεύεται.

Άρθρο 133 Το Ελεγκτικό Συνέδριο

- 1.Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη διαδικασία της διαμόρφωσης της διεύθυνσης και της χρήσης των δημόσιων οικονομικών μέσων.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από επτά μέλη.
- 3.Ο Πρόεδρος του Συνεδρίου διορίζεται από την Βουλή ύστερα απο πρόταση του Προέδρου της Βουλής για την πενταετή περίοδο. Τα μέλη του Συνεδρίου διορίζονται από την Βουλή ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Συνεδρίου.
4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρουσιάζει στην Βουλή ετήσια έκθεση σχετικά με την διαχείριση των δημόσιων οικονομικών μέσων και η χρησιμοποίηση των.
- 5.Άλλες αρμοδιότητες και η οργάνωση και η δραστηριότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθιερώνεται από τον οργανικό νόμο.

ΤΜΗΜΑ 5

Συνταγματικό Δικαστήριο

Άρθρο 134 Αξίωμα

- 1.Συνταγματικό Δικαστήριο είναι μοναδικό όργανο της συνταγματικής αρμοδιότητας στη Δημοκρατία της Μολδαβίας.
- 2.Συνταγματικό Δικαστήριο είναι ανεξάρτητο από την οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή και υπάγεται μόνο στο Σύνταγμα.
- 3.Συνταγματικό Δικαστήριο εξασφαλίζει την πραγματοποίηση της αρχής της διάκρισης της κρατικής εξουσίας στην νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική και

εξασφαλίζει την υποχρέωση του κράτους ενώπιον του πολίτη και του πολίτη ενώπιον του κράτους.

Άρθρο 135 Αρμοδιότητες

1. Αρμοδιότητες του Συνταγματικού Δικαστηρίου:

α) ύστερα από την επερώτηση ασκεί τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων και των ψηφισμάτων της Βουλής, των διαταγμάτων του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, των ψηφισμάτων και των κανονιστικών πράξεων της Κυβέρνησης, επίσης των διεθνών συμβάσεων στις οποίες είναι μέλος η Δημοκρατία της Μολδαβίας

β) ερμηνεύει το Σύνταγμα

γ) εκφράζει την γνώμη του, για την αναθεώρηση του Συντάγματος

δ) επιβεβαιώνει τα αποτελέσματα των εθνικών δημοψηφισμάτων

ε) επιβεβαιώνει τα αποτελέσματα των εκλογών στην Βουλή και του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

ζ) διαπιστώνει την συνδρομή προϋποθέσεων, που δικαιολογούν στην διάλυση της Βουλής, την παραίτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας από το αξίωμα του ή της προσωρινής άσκηση των καθηκόντων του, και επίσης την αδυναμία άσκησης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας των καθηκόντων του το χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 60 ημερών

η) επιλύει τις εξαιρετικές περιπτώσεις αντισυνταγματικότητας των δικαστικών πράξεων, που διαπιστώθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο

θ) παίρνει την απόφαση σχετικά με την αντισυνταγματικότητα των πολιτικών κομμάτων

2. Συνταγματικό Δικαστήριο λειτουργεί κατόπιν πρωτοβουλίας των οργάνων, που προβλέπει ο νόμος για το Συνταγματικό Δικαστήριο.

Άρθρο 136 Η συγκρότηση

1. Συνταγματικό Δικαστήριο συγκροτείται από έξι δικαστές, για θητεία έξι ετών.

2. Δύο δικαστές διορίζονται από την Βουλή, δύο - από την Κυβέρνηση, δύο - από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

3. Οι δικαστές του Συνταγματικού Δικαστηρίου επιλέγουν με μυστική ψηφοφορία τον Πρόεδρο τους.

Άρθρο 137 Ανεξαρτησία

Απαγορεύεται η μετάταξη των δικαστών του Συνταγματικού Δικαστηρίου κατά τη διάρκεια της θητείας τους, δικαστικοί λειτουργοί είναι ανεξάρτητοι και υπάγονται μόνο στο Σύνταγμα.

Άρθρο 138 Προϋποθέσεις για τον διορισμό

Δικαστικοί λειτουργοί του Συνταγματικού Δικαστηρίου, πρέπει να έχουν ανώτατη νομική εκπαίδευση, να έχουν υψηλό επαγγελματικό επίπεδο και την υπηρεσία στον τομέα της δικαιοσύνης ή στο τομέα της νομικής εκπαίδευσης ή της επιστήμης τουλάχιστον 15 έτη.

Άρθρο 139 Ασυμβίβαστα

Το αξίωμα του δικαστικού λειτουργού του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι ασυμβίβαστο με οποιοδήποτε ένα άλλο αξίωμα, με την εξαίρεση άσκησης της διδασκαλίας και της επιστημονικής δραστηριότητας.

Άρθρο 140 Οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου

1. Νόμοι και άλλες κανονιστικές πράξεις παύουν να ισχύουν από την στιγμή που παίρνει την αντίστοιχη απόφαση το Συνταγματικό Δικαστήριο.
2. Οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι οριστικές και δεν προσβάλλονται με ένδικα μέσα.

ΤΜΗΜΑ 6

Αναθεώρηση του Συντάγματος

Άρθρο 141 Η πρωτοβουλία της αναθεώρησης

1. Η πρωτοβουλία της αναθεώρησης του Συντάγματος μπορεί να προέρχεται:
 - α) από το πληθυσμό μεγαλύτερο των 200.000 πολιτών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, εκείνων που έχουν το εκλογικό δικαίωμα. Οι πολίτες, από τους όποιους προέρχεται η πρωτοβουλία της αναθεώρησης του Συντάγματος πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό των διοικητικό-εδαφικών μονάδων του δεύτερου επιπέδου, κάθε μονάδα πρέπει να συγκεντρωθεί περισσότερο από 20.000 υπογραφές για την υποστήριξη αυτής της πρωτοβουλίας
 - β) τουλάχιστον ενός τρίτων του συνόλου αριθμού των βουλευτών
 - γ) από την Κυβέρνηση
2. Τα σχέδια των συνταγματικών νόμων παρουσιάζονται στην Βουλή μόνο μαζί με το συμπέρασμα του Συνταγματικού Δικαστηρίου, που προέρχεται τουλάχιστον από τέσσερις δικαστές.

Άρθρο 142 Οι περιορισμοί της αναθεώρησης

1. Διατάξεις που καθιερώνουν την κυριαρχία, την ανεξαρτησία και τον ενωτικό χαρακτήρα του κράτους, επίσης διατάξεις για τη σταθερή ουδετερότητα του κράτους, μπορούν να αναθεωρηθούν μόνο με την έγκρισή τους μέσω του δημοψηφίσματος από την πλειοψηφία των πολιτών, που έχουν το εκλογικό δικαίωμα.

2. Δεν επιτρέπεται η αναθεώρηση, συνέπεια της οποίας θα ήταν η κατάργηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών ή των εγγυήσεων για τα αναφερόμενα δικαιώματα και ελευθερίες.
3. Το Σύνταγμα δεν μπορεί να αναθεωρηθεί στην περίπτωση όταν η χώρα βρίσκεται στην κατάσταση ανάγκης, πολιορκίας ή στην κατάσταση πολέμου.

Άρθρο 143 Ο νόμος περί αναθεώρηση του Συντάγματος

1. Βουλή έχει δικαίωμα να θεσπίζει τον νόμο σχετικά με την αναθεώρηση του Συντάγματος, όχι όμως νωρίτερα από έξι μήνες μετά από την παρουσίαση της σχετικής πρότασης. Ο νόμος εγκρίνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών.
2. Εάν κατά τη διάρκεια του έτους μετά την παρουσίαση της πρότασης σχετικά με την αναθεώρηση του Συντάγματος, η Βουλή δεν έχει θεσπίσει τον αντίστοιχο συνταγματικό νόμο, η πρόταση θεωρείται άκυρη.

ΤΜΗΜΑ 7

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο I

1. Το παρόν Σύνταγμα θεσπίζεται από την Βουλή και επικυρώνεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εντός τριών ημερών.
2. Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας τίθεται σε ισχύ από τις 27 Αυγούστου 1994. Από την ίδια μέρα καταργείται το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας της 15ης Απριλίου, 1978.

Άρθρο II

1. Νόμοι και άλλες κανονιστικές πράξεις ισχύουν στο μέρος που δεν είναι αντιφατικές με το παρόν Σύνταγμα.

2. Κατά τη διάρκεια ενός έτους από την έναρξη της ισχύος το παρόν Συντάγματος, οι τακτικές επιτροπές της Βουλής και της Κυβέρνησης εξετάζουν τη νομοθεσία σχετικά με την νομιμότητα του Συντάγματος και παρουσιάζουν στην Βουλή τις κατάλληλες προτάσεις.

Άρθρο III

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες που υφίστανται κατά την έναρξη της ισχύος του παρόν Συντάγματος εξακολουθούν να υπάρχουν μέχρι την ίδρυση νέων.
2. Η Βουλή, αποτελούμενη από 104 βουλευτές, εκλεγμένους βάσει του καθολικού, ίσου και άμεσου εκλογικού δικαιώματος με τη μυστική και ελεύθερη ψηφοφορία υπό τους όρους του πολιτικού πλουραλισμού και πολλών κομμάτων, σύμφωνα με το νόμο για τις εκλογές στην Βουλή της 14ης Οκτωβρίου 1993, συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντα της, με την εξαίρεση των περιπτώσεων, που προβλέπει το παρόν Σύνταγμα.
3. Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, εκλεγμένος στην πενταετή περίοδο βάσει του καθολικού, ίσου και άμεσου εκλογικού δικαιώματος με τη μυστική και ελεύθερη ψηφοφορία υπό τους όρους του πολιτικού πλουραλισμού και πολλών κομμάτων και σύμφωνα με το νόμο για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 1991, συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντα του, μέχρι την λήξη της θητείας του, με τις εξαιρέσεις που προβλέπει το παρόν Σύνταγμα.
4. Κυβέρνηση, που έχει λάβει ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής, συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντα της μέχρι την λήξη της θητείας της, με τις εξαιρέσεις που προβλέπει το παρόν Σύνταγμα.
5. Τοπικά όργανα της δημόσιας εξουσίας συνεχίζουν να ασκούν την διοίκηση μέχρι την λήξη των αρμοδιοτήτων τους, με τις εξαιρέσεις που προβλέπει το παρόν Σύνταγμα.
6. Στους δικαστές, που έχουν συμπληρώσει 5 έτη δικαστικής υπηρεσίας την ημέρα ψηφοφορίας του παρόντος Συντάγματος, εφαρμόζεται η αρχή της μην μετάταξης σύμφωνα με μέρος 1 του άρθρου 116 βάσει του διατάγματος του Προέδρου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, που εκδόθηκε με την πρόταση του Υπουργείου της Δικαιοσύνης και του Προέδρου του Ανώτατου Δικαστηρίου.
7. Εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του παρόν Συντάγματος, το δικαστικό σύστημα θα αναδιοργανωθεί σύμφωνα με το άρθρο 115.

Άρθρο IV

Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1995, οι διατάξεις του μέρους 4 του άρθρου 25, που έχουν σχέση με την περίοδο κράτησης, δεν εφαρμόζονται στα πρόσωπα, που διέπραξαν κακουργήματα, που προβλέπει το άρθρο 7 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο V

1. Κατά τη διάρκεια έξι μηνών από την έναρξη ισχύος το παρόν Συντάγματος, ιδρύονται το Συνταγματικό Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο.
2. Στην πρώτη σύνθεση του Συνταγματικού Δικαστηρίου, οι δικαστικοί λειτουργοί από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο διορίζονται από την γενική συνεδρίαση των εθνικών δικαστών και των μελών του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Άρθρο VI

Μέχρι την ίδρυση του Συνταγματικού Δικαστηρίου, οι υποθέσεις που προβλέπει το Άρθρο 135 του παρόντος Συντάγματος, ύστερα από την πρωτοβουλία της Βουλής, εξετάζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Άρθρο VII

1. Νόμος που ρυθμίζει τη λειτουργία των γλωσσών στο έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας της 1ης Σεπτεμβρίου 1989, εξακολουθεί να ισχύει στο μέρος που δεν είναι αντιφατικός με το παρόν Σύνταγμα.
2. Στο αναφερόμενο νόμο στο χρονικό διάστημα επτά ετών από την έναρξη της ισχύος ισχύει του παρόντος Συντάγματος, μπορεί να γίνει αναθεώρηση με την πλειοψηφία των δυο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών.

Άρθρο VIII

Τμήμα 7 "Τελικές και μεταβατικές διατάξεις"- είναι το συστατικό μέρος του παρόντος Συντάγματος και ρυθμίζει ζητήματα που αφορούν την έναρξη σε ισχύος του Συντάγματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η κήρυξη της ανεξαρτησίας της Μολδαβίας χρονολογεί τις 27 Αυγούστου 1991. Η Σοβιετική Ένωση έχει διαλυθεί τυπικά από τη δήλωση στην Alma Ata στις 21 Δεκεμβρίου 1991. Το νέο Σύνταγμα της Μολδαβίας ψηφίστηκε τις 29 Ιουλίου 1994 και τίθεται σε ισχύ μετά από το δημοψήφισμα τον Αύγουστο του 1994.

Το Σύνταγμα της Μολδαβίας παρέχει προστασία στην ζωή του ατόμου (αρθ. 28) και προβλέπει τις μέγιστες ώρες απασχόλησης σε σαράντα την εβδομάδα. (αρθ. 43). Το Σύνταγμα διευκρινίζει το δικαίωμα στην ιδιοκτησία επίσης με την εξασφάλιση των κρατικών εγγυήσεων(αρθ. 46). Επιτρέπει ρητά τη συζυγική ισότητα και την ισότητα στο γάμο (αρθ. 48). Η συνταγματικότητα των νόμων και των τάξεων μπορεί να υποβληθεί στο δικαστικό έλεγχο και υπόκειται σε επικύρωση (αρθ. 74, 93, 94).

Για πρώτη φορά διαμορφώθηκε το Συνταγματικό Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Τα τελευταία δέκα χρόνια στη Δημοκρατία της Μολδαβίας δημιουργήθηκε το σύστημα των νόμων και των κανονιστικών εγγράφων, το οποίο παρέχει την άσκηση των δικαιωμάτων των εθνικών μειονοτήτων.

Το 1996 πραγματοποιήθηκε η μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος. 25 Φεβρουαρίου 1995, δημιουργήθηκε το Συνταγματικό Δικαστήριο, που είναι ανεξάρτητο από οποιαδήποτε δημόσια αρχή.

Σχετικά με την επικύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου(ΕΣΔΑ), η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ανέπτυξε το πρόγραμμα για να κάνει τις αλλαγές σε 22 νόμους και στο Σύνταγμα, με σκοπό το συσχετισμό τους με τα διεθνή κανονιστικά έγγραφα και κανόνες διεθνούς δικαίου. Αυτό το πρόγραμμα πρόβλεψε μια αλλαγή στα άρθρα 24, 25, 30, 32, 54 και 55 του Συντάγματος με σκοπό την εισαγωγή σε αυτά των διορθώσεων και της μη-αποδοχής οποιασδήποτε αυθαίρετης ερμηνείας των δικαιωμάτων του ατόμου και οποιασδήποτε δυνατότητας των διακρίσεων. Αυτή τη στιγμή σύμφωνα με τις θέσεις της ΕΣΔΑ ολοκληρώνεται την προσαρμογή του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Αστικού Κώδικα και Δικονομίας, Οικογενειακού Κώδικα, Εργασιακού Κώδικα, και του Νόμου για τους Μετανάστες.

Το 1995 η θανατική ποινή καταργήθηκε. Το 1997 δημοσιεύθηκε ο νόμος για τις δημόσιες ενώσεις. Σύμφωνα με τους διεθνούς κανόνες σχετικά με το Τύπο και την Τηλεόραση και το Ραδιόφωνο εισήχθησαν οι αντίστοιχες διορθώσεις. Εγκρίθηκαν νέοι νόμοι σχετικά με την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, και επίσης άλλοι νόμοι.

SUMMARY

Moldavian's declaration of independence dates 27 August 1991. The Soviet Union has formally been dissolved by the declaration in Alma-Ata on 21 December 1991. The new Moldavian Constitution was adopted in 29 July 1994 and come into force after the referendum in August 1994.

Moldavian's Constitution provides a "Right to Dispose of Oneself" (Art. 28) and sets the maximum working hours for week to fourty (Art. 43). The Constitution specifies the right to property also by guaranteeing governmental debts (Art. 46). It explicitly provides for matrimonial equality, legitimacy equality, and civil marriage (Art. 48). The constitutionality of laws and orders can be submitted to judicial review even before they are adopted (Art. 74, 93, 94).

For the first time was formed the Constitutional Court and the Court of Audit. In the last ten years in the Republic of Moldova was created the system of laws and normative documents, which provides the realization of the rights of the ethnic minorities.

In 1996 the reform of judicial system was realized. 25 February 1995, Constitutional Court was created, being been the self-contained court, independent from any public authority.

In connection with the ratification of the European Convention on Human Rights (ECHR), the Government of the Republic of Moldova developed the program to make changes in 22 laws, including Constitution, for the purpose of their correlation with the international normative documents and the lawful standards. This program provided for a change in articles 24, 25, 30, 32, 54 and 55 Constitutions for the purpose of the introduction in them of corrections and non-admission of any arbitrary interpretation of the rights of man and any possibility of discrimination. At present in accordance with the positions of ECHR is accomplished the adaptation of Penal Code and Penal Procedure. The Civil Code and Civil Procedure Code, Family Code, Code about working rights, Law about Migration.

In 1995 the capital punishment was abolished. In 1997 the law about the public associations was published. In accordance with the international standards into the law about the press, and also into the law about the television and the radio were introduced the corresponding corrections. Were accepted new law about the formation, law about the culture and other laws.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Monitorul Oficial nr.001 din 12/08/1994
2. "Constitutia R. Moldova". Timpul 1993, Chisinau
3. Α. ΣΑΛΝΟΒΑ «Ελληνορωσικό και Ρωσοελληνικό λεξικό». Ρουσσκι Γιαζικ. Μοσχα 1998
4. Γ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ «Το Σύνταγμα της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου». Αντ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΛΑ 2001
5. Π.Δ. ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ «Συνταγματικό Δίκαιο» Αντ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΛΑ Αθήνα-Κομοτηνή 2005
6. Κ. ΜΑΥΡΙΑΣ «Συνταγματικό Δίκαιο» Αντ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΛΑ Αθήνα-Κομοτηνή 2002
7. <http://www.parlament.md/law/constitution>
8. www.justice.md
9. www.lex.md